

ՆԱԽԱԳԱՆ ԱՍԱՏ ԵՒ ՊԸՆ ԱԼԵՒԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿԵՑՄԱՆ ՄԻՋԱՋՎԱՅԻՆ ՈՒ ՏԱՐԱԾՐՊԱՆԱՅԻՆ ԶԵՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՐԵՏՐՈՒՆ ՃՈՒՐ

ԱՂԱՍՎ. - Երկրության, 8 Յուլիս 2019-ին, Սուլիկոյ նախագահ Պաշար ալ Ասատ ընդունեց Օմանի արտաքին հարցերու նախարար Իւսեֆ պետք պահանջման մեջ:

Հանդիպումին ընթացքին, կողմերը խորհրդակցեցան տարածաշրջանին պարտադրության քաղաքական և տնտեսական մարտահրավերուն եւ գանոնք դիմագրաւելու միջոցներուն շուրջ:

Հանդիպումին ներկայ եր նաեւ Սուլիկոյ արտաքին գործոց նախարար Ուալիտ ալ Մուալլիմ:

Այս արիթով, Մուալլիմ եւ աղս Ալեւի խորհրդակցեցան երկու երկիրներու յարաբերութիւններու խթանումին եւ այլազան ոլորտներու մեջ գործակցութեան կանոնադիրութիւնը շուրջ:

Կողմերը անդրադարձան նաեւ տարածաշրջանի քաղաքական ու գիտության վերջին զարգացումներուն եւ անոնց լոյսին տակ յառաջացած մարտահրավերներու յաղթահարման հրամայականին: Անոնք հաստատցին, որ տարածաշրջանի ապահովութիւնն ու խաղաղութիւնը պահպանելու համար անհրաժեշտ է երկու երկիրներու գործակցութիւնն ու միասնական ծրագրերու համակարգումը:

Հանդիպումին ներկայ գտնութեան Սուլիկոյ արտաքին գործոց փոխնախարար Ֆայսալ Մթքանը, նախարարութեան արարական աշխարհի հետ կապի տնօրին Մուհամմետ Աբդէլ, նախարարութեան գրասենեակի տնօրին Մուհամմետ Օմրանին, ինչպես նաեւ Դամասկոսի մեջ Օմանի ներկայացուցչը:

ՄԱՍԼՈՅ ՀԱՄԱՅՆԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ ԸՆԸՆՏԵՇ ԲԱԿՍԱԿԱՐԾՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԵՒՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՍՍՕՍ Արամ Ա. Վեհափառ հայրապետին կողմէ հայ մամուլի տարրաւան հոչակման արիթով կազմակերպուած Համահայկական համաժողովը տեղի ունեցաւ 2-4 Յուլիս 2019-ին, Անթիլիասի մայրավանքին մէջ, նախագահութեամբ ու ներկայութեամբ Վեհափառ Հայրապետին:

Համաժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին Հայաստանի, Արցախի եւ Սփիթքի զանազան երկիրներու մեջ գործող տպագիր եւ եւելուրուսային մամուլի շուրջ 100 տնօրիններ, գլխաւոր խմբագիրներ եւ մամուլի գործիչներ:

5 Յուլիս, 2019
Ալթիլիաս
Հայր 14 ➤

ԸՆՈՐԾՄԱՐՏՐԱԿԱՆ Այելութիւններ ԲԵՐԻՆ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐԾԱՏԻՐ ԱՊԱՇԱԿՈՒԴԻՆ

Բերին Հայութիւն Նործատիր Առաջնորդ Գերշ. Տէր Մասիս Սիր. Եպս. Զապուեանին տրուած շնորհաւորական պաշտօնական այցելութիւնները կը շարունակուին:

ՊԵՏԱԿԱՆ- պաշտօնական այցելութիւններու շրջագիծն ներս, սրբազն հայր ընդունեց Հալեպի նահանգապետ Հուսեյն Տիապը, ուստիկանապետ Իրամանատար Իսամ ալ Շուլիին եւ Պասա Կուսակցութեան Հալեպի առաջին քարտուղար Ֆատել Նամանը՝ Չորթարքի, 3 Յուլիս 2019-ին:

Խորհրդանիշ, աւելցնելով որ թուրքը այսօր կը շարունակէ իր ոճիրները Սուլիկոյ ժողովուրդին դէմ, այսպէս ինչպէս ցեղասպանութեան ենթարկեց հայութիւնը դար մը առաջ: Իսկ հիւրերը, իրենց կարգին անդրադարձան երկրէն ներս քրիստոնեայ-իսլամ եղբայրական գոյակցութեան եւ ահաբեկութեան ու ծայրայեղական գաղափարներու դէմ

Մերժարքի, 3 Յուլիս 2019-ին: Նոյնպես ընդունեց Հալեպի Մուֆթի տոքթ. Մահմուտ Աքբամի շնորհաւորական այցելութիւնը՝ Շաբաթ, 6 Յուլիս 2019-ին:

Սիրական հայրը, այցելութիւններուն ընթացքին շեշտեց, որ Սուլիկոյ մեր բոլորին հայրենին եւ պիտի շարունակէ մնալ սիրոյ ու եղբայրութեան

պայքարի անհրաժեշտութեան:

Միջամայնքային առօւլով, սրբազն հօր շնորհաւորական այցելութիւն տուրին Սուլիկոյ Հայ Աւելուրանական համայնքի Պետ Վեր. Յարութիւն Սելիմեան, համայնքի մարմիններէն կազմուած յատուկ պատուիրա-

Հայր 14 ➤

ԽՄՔԱԳՐԱԿԱՆ

ԶԿԱՍԵՑՆԵԼ ԲՈՂՈՔԸ

Պոնսի Միջազգային Խաղաղութեան աջակցութեան Կեդրոսի (BICC) գիտաշխատող դրկուլ Մաքս Մուրզերի համաձայն, «Ելորպական երկիրներու օրէնքներուն մեծ մասը կը խօսի մարդու իրաւունքներու եւ միջազգային խաղաղութեան ու կայունութեան պահանջման անհրաժշտութեան մասին, սակայն Ելորպական եւ ամերիկեան զէնքներու լարուած տարածքներ արտահանումը կը շարունակուի, առանց այդ օրէնքներուն Ավատմամբ որեւէ յարգակի ցուցաբերման»:

Ֆրանսայի ՀՅԴ՝ «Նոր Սերունդ» Երիտասարդական Միութիւնը Չողոքաբթի, 10 Յուլիսին Փարիզի Արտաքին Գործոց և ախարարութեան շենքին առջեւ ցոյց մը կազմակերպած էր՝ բողոքելու համար ֆրանսատրպեյճանական տնտեսական համագործակցութեան շրջագիծին մէջ Ֆրանսայի Արտպեյճանին զէնք մատակարարելու որոշումին հետ։ Հայ Երիտասարդները դիտել կու տային, որ այդ զէնքերը կ'օգտագործուին մեր երայիներուն եւ բոյերուն սպանութեան համար։

ՀՀ Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը հանդէս կրա յայտարարութեամբ մը, յայտնելով որ Ֆրանսայի նախագահ Եմմանուլ Մաքոն վստահեցուցած է, թէ Ֆրանսական զենքերը պիտի չօգտագործուին հայ ժողովուրդին դեմ: Բողոքարկու երիտասարդները, սակայն, շեշտած են, որ Մաքոնին այս հաստատումը հիմք չունի, հետեւաբար անհրաժեշտ է խօսիլ փաստացի տուեալներով:

«Մեզ կը մտահոգէ այն իրողութիւնը, թէ ինչպէ՞ս Ֆրանսան Արցախեան հակամարտութեան կողմերուն զէսրի վաճառքը բացառած ըլլալով մէկտեղ, գէնք կը մատակարարէ Աստրականին: Այս որոշումին դէմ պէտք է բողոքենք», ըսած է շարժումի կազմակերպիչներն Պերճ քերթշեալո:

Իսկ թէ ինչպիսի՞ արդիւնք պիտի տայ բողոքի այս շարժումը, կախեալ է շարժումի մասնակիցներուն աշխուժութենեն եւ շարժումին մէջ յաւելեալ կողմերու ներգրաւումեն:

Բողոքը արդարացի է, անոնց միասնալու են մարդասիրական, մարդկային իրաւունքներու պաշտպան կազմակերպութիւններ, քաղաքական գործիւններ, անգամ մը եւս պարզելով պատկերը քաջօրեայ պատերազմին ընթացքին, թէ յետ-պատերազմեան շրջանին Պաքուի կողմէ օգտագործուած գէլքերով և ահատակուած բոլոր անմեղ քաղաքացիներուն, սահմանը պաշտպանող ու ատրպեճանական կողմի դիպուկահարներուն գոկը դարձած այն հարիւրաւոր անմեղներուն, որոնք պարզապես իրենց հայրենի հողին վրայ ապրելու իրաւունքը կը պաշտպանէին: Բողոքը արդարացի է, յատկապես այն պատճառով, որ Ֆրանսան մատակարարուած գէլքի օգտագործումը վերահսկելու մեջանիզմ ները չունի:

Քաղաքական բեմին վրայ բողոքի նման ալիքներ բարձրացած ու արոինաւորուած են նախապէս:

Եմենի պատերազմի տարիներուն, օրինակ, մարդասիրական կազմակերպութիւններու, խորհրդարանականներու եւ քաղաքական գործիչներու բանեցուցած ճնշումին հիման վրայ, Գերմանիան սահմանափակեց իր արտածած զենքերու օգտագործումը Եմենի մէջ, այդուհանդեռ մարդկային իրաւանց եւրոպական կազմակերպութիւններ առաւել մէծ ճնշումներ բանեցուցին գերմանական «Ռէնմեթը» զիսուրական եւ ինքնապաշտպանական ճարտարագիտական սարքեր արտածող ընկերութեան վրայ՝ դադրեցնելու Սեուտական Արաբիա կատարած իր զիսուրական արտածումները, հակառակ պարագային ընկերութիւնը պատասխանատու համարելով Եմենի մէջ Սեուտական Արաբիոյ յարձակումներուն հետեւանքով արձանագրուող մարդկային զոհերու աճին:

Օրին, հակառակ Փրանսական կողմին այն պնդումներուն, թէ զէնքերու օգտագործումը վերահսկելի է ֆրանսայի կողմէ, ոչ-կառավարական, մարդասիրական կազմակերպութիւններու հետեւողական ճնշումները Մաքրոնը ստիպեցին խորհրդարանական հետաքրնութիւն սկսելու զէնքերու վաճառման օրինականութեան գծով:

Նոյն ամիսներուն, նման ճնշումներու հետեւանքով, Գերմանիոյ Ալ-Վատագութեան Խորհրդարքը որոշում գոյացուց դադրեցնելու Եմեկի պատերազմին մասնակից կողմերուն Գերմանիոյ կողմէ զիսամթերքի մատակարարումը, նոյնը կատարեց Նորուեկիան: Այս բոլորը տեղի ունեցան ժողովողային եւ խորհրդարանական ճնշումներու հրթի առողջիւր:

Հայկական կողմին քարոզական լօւսական սպառագիտ բարեկարգ է առաջարկվությունը:

Պահպատճենած գործությունը, չուղարկած գործությունը:

Պահպատճենած գործությունը կամ պահպատճենած գործությունը:

Պահպատճենած գործությունը կամ պահպատճենած գործությունը:

-Երկուշաբթի, 8 Յուլիս 2019-ին, իրանեան առեւտուրի գորասենեակի վարչական խորհուրդի անդամ Թիուան Թաշիֆի յայտնեց, որ յառաջիկայ Սեպտեմբերին իրանեան տնտեսական իմքակ մը Սուրիա պիտի մեկսի՝ Երկոր Եւթակառոյցներու Վերականգնումին կարիքները ապահովելու եւ պատերազմեն վաստած ամբարտակները վերանորոգելու համար:

Քաշիֆի «Տամ Փրես»ի թղթակիցին յայտնեց, որ Սուլիի յարմար Ենթահող եւ փորձ ունի ճարտարարուեստի զարգացման, յատկապես արդիւնաբերական եւ գիւղատնտեսական ոլորտներու մէջ: Անհրաժեշտ է, սակայն, վերականգնել ջուրի, ելեկտրականութեան, ամբարտակներու Ենթակառոյցները: Քաշիֆի եզրափակելով ըսաւ. «Սուլիի, իրակի եւ իրաքի միջն առևտորական ճամբաններու բացումը առիթ պիտի ընծայէ տուեալ երկիրներուն միջեւ տնտեսական, յատկապես շինարարական կիւթերու, փոխանակումին»:

-Երկուշաբթի, 8 Ցուլիս 2019-ին, «Քասիոլ» թերթը հետաքննութիւն մը կատարելէ Ետք յայտնեց, որ SYRIATEL հաղորդական միջոցներու ընկերութիւնը Միջին Արևելքի ամենաշահաբեր հեռածայ- նային ընկերութիւնը կը հասդիսանայ:

Թերթիս համաձայն, SYRIATEL անց-
եալ տարի 32% շահ արձանագրած է, երկ-
րորդ դիրքը կը գրաւել սեռտական STC-ը՝
26%, յաջորդը քուեյթեան ZAIN-ը՝ 17%, ապա թղթական TURK TELECOM-ը եւ
Եգիպտական VODAFONE-ը՝ 6% եւ վերջապէս Եգիպտական
ORANGE EGYPT-ը՝ 1%:

-Պղնձեայ մուրճերուն դոփիլսը կրկին կը լսուի Յին Յալէափի թաղերէն, յայտարարելով պղնձագործներու հևագոյն շուկային վերաբացումը: Պղնձագործներու շուկան պատերազմի տարիներուն քանդուեցաւ, սակայն տեղացի արեւտրականները պատերազմի փոշին թօթափելով եւ վերանորոգումի աշխատանքները բոլորելով, վերադարձան իրենց խանութեները, ուր կը գտնուին արեւելեան արժեքաւոր պղնձեայ իրեն:

«Գանձասար»իթղթակիցըշրջագայելով շուկայինմէջյայտնեց,որխանութեածքը վերանորոգուած էն ճարտարապետական հին ոճով: Հին Յալեպի շինարարական աշխատանքներու մասնակից Ահմատ Մթեֆ յայտնեց, որ շրջանի առեւտրական հին խանութեածքը կը վերակառուցուին հին Յալեպիճարտարապետական ոճին եւ Շնագիտական ժառանգութեան Տնօրենութեան օրենքներուն համաձայն:

-Ղատական բժշկութեան ընդհանուր իորհուրդի տևորէն Զահեր Հաճօյայտնեց, որ ղատական բժիշկը կ'եւսթարկուի ապահովական, հոգեկան եւ ֆիզիօկան ճնշումներու, եւ այս բոլորին փոխարէն, ան ոչ մեւ առանձնաշնորհում կը վայելէ, ոչ ալ նիթքական համապատասխան վարձատրութեան կ'արժանանայ: Ան իրաւունք չունի նոյնինկ հիւանդանութերու մէջ ծառայելու կամ անձնական դարմանատուն ունենալու: Հաճօյացնուց, որ ներկայիս Սուրինյ մէջ 56 այսօրինակ բժիշկներ կը գործեն: Բոլորն ալ տարեց են ու քանի մը տարիէն հանգստեան պիտի կոչուին: Ուստի այս մասնագիտութիւնը պիտի չքանայ, Նկատի ունենալով, որ ներկայիս այս մասնագիտութիւնը ըստորոշ երիտասարդներ չկան:

Հաճո կարեւոր համարեց լրատուամիջոցներուն անդրադարձը այս գծով: Դիտել տալով, որ անոնք կրնան դատական բժիշկին հանգամանքը լուսարձակի տակ առնել է իրաւունքներուն մասին խօսիլ՝ պարզելով, որ դատական բժիշկը ժողովողային տրամաբանութեան համաձայն սուս «մահուան բժիշկ»ը, մահուան հաստատումը կատարողը չէ:

-Երեքաթի, 9 Յուլիս 2019-ին, սուրբիական «Ծամ Թայմզ» կայքը յայտնեց, որ թղթական բանակը քումանտոսական ուժեր ուղարկած է Սուրբիա-Թուրքիա սահման՝ ամրապնդելու համար իր գինուրական Աերկայութիւնը, շոշակին մշտերի ունեցող լարուածութեանց լոյսինտակ:

Թթրական «Անսատոլ» լրատու գործակալութեինը հաղորդեց, որ Վերջին շաբաթները, Թուրքիա զինուորական գործողութիւնները բազմապատկեց՝ Դամասկոս-Ազգարայի լարուածութեան ալիքին սաստկացումն ետք: Այդ լարուածութիւնը յառաջացած էր սուրիական բանակին Իտլիայի ուղղութեամբ արձանագրած յառաջընթացն եւ ահաբեկիչներու ապաստան դարձած թրքական վերահսկողութեան կերպոններու հարուածելն ետք:

ՀԱՅ ՄԱՍԻՆԻ ՀԱՄԱՐԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԵԼ ՅԵՏՈՅ

Սոյն յօդուածը խտացումն է
ՆՍՕԾ Արամ Ա. Կաթողիկոսի եզ-
րափակիչ պատգամին, արտասա-
նուածիայ մասով տարուան առթիւ
Կաթողիկոսարանէն ներս կազմա-
կերպուած համագումարի փակման
նիստին, 4 Յուլիս, 2019-ին

Հայ մամուկին նուիրուած համահյկական համագումարը իր աւարտին հասաւ: Արդարեւ, զննարկուած նիւթերը այլքան բազմազան էին ու այլազան, արծարծուած խնդիրները այլքան այժմէական էին ու հրատապ, հայ մամուլին դիմագրաւած մտահոգութիւններն ու մարտահրաւերները այլքան բազմաթիվ էին, մեր հայեցակետերն ու արժեւորումները այլքան տարբեր էին, որ կարելի չէր երեք օրերու ժամանակամիջոցի ընթացքին զանոնք խոր վերլուծումի ենթարկել: Հետեւաբար, կարելի չէ համագումարի աշխատանքներուն եզրայանգում կատարել: Արդ, հայ մամուլի ներկային ու ապագային հետ աղերս ունեցող հարցերու զննարկումները անհրաժեշտ են որ շարունակուին: Դամագումարի այս վերջին նիստին, կ'ուզեմ կարգ մը յիշեցումներ կատարել ու մտածումներ բաժնել ձեզի հետ յառաջատեսիլ հայեցակետով:

1) Ամեն բանէ առաջ, կ'ուզեմ
բարձրագոյն աստիճանի գոհունա-
կութեամբ հաստատել, որ Հայա-
տանի, Աղօախի ու Սփիւքի զանա-
զան շրջանակները ներկայացնող
մամլոյ Մշակներուն միաստել ներ-
կայութիւնը Անթիլիասի մայրավա-
քին մէջ ինքնին պէրճախօս վկայու-
թիւն մըն է, որ ո՞չ միայն հայ մա-
մուլի, այլ ևաել հայ մամուլի ճամ-
քով մեր ազգն ու հայրենիքը յուզող
խնդիրներուն մասին միասին խօսի-
լը, մտածելը, տագնապիլը եւ հա-
մագործակցութեան ճամբանը որո-
նելը՝ հրամայական ու անկետաձգե-
լի անհրաժեշտութիւն է ու միաժա-
մանակ պարտաւորութիւն։ Պատի՛
ձեզի, որ ձեր ներկայութեամբ ու
գործուն մասնակցութեամբ մեր հա-
մահայկական մտահոգութեան կի-
զակետերէն մէկը դարձուցիք հայ
մամուլը։

2) Հակառակ մեր ուսեցած տարբեր մօտեցումներուն, շեշտաւորումներուն ու հայեցակետերուն, մենք իրարու հետ խօսեցանք անկեղծորեն ու իրապաշտ մօտեցումով։ Մեր տարբերութիւնները մեզ չառաջնորդեցին թւելուացումներու, որովհետեւ մեր նախատակը նոյն էր՝ հայրենիքի հզօրացումը եւ մեր ազգին ընդհանրական ու գերազոյն շահերու պաշտպանութիւնը, արժեքներու պահպանումը եւ իտեալներու իրագործումը։ Այս մօտեցումը պետք է արմատանայ մեր մտածումներուն ու գործերուն մէջ ամէն տեղ ու բոլո՞ր մակարդակներու վրայ։ Այլընտրանք չունինք։

3) Ամբողջութեամբ կը բաժնեմ ձեր արտայայտած մտահոգութիւն-

Ները, ձեր տագևապն ու սպասումը:
Անոնք միայն ձերը չեն, այլ մեր բո-
լորինը: Հայ Մամուլը մեզի համար,
ըսինք ու միշտ ախոհ յիշեցնեք, սո-
վորական լրատուական միջոց չէ,
այլ սրբազան նապատակի լուսած
առաքելութիւն է: Այս գիտակցութե-
նեն մղուած, Ներկայ տարին հոչա-
կեցինք «Հայ Մամուլի Տարի»: Այս

Նախանձախնդրութենեն մեկնած, սոյն համահայկական համագումարը կազմակերպեցինք եւ բոլորս հաւաքական նոյն պատասխանատուութենեն մղուած խօսեցանք իրարու հետ՝ մասուկին դիմագրաւած խնդիրներն ու մարտահրաւերները դարձնելով մեր խորհրդածութիւններուն առանցքը։ Որպէս առաջելութիւն, հայ մամուլը համահայկական արժեքը կը ներկայացնէ եւ, հետեւաբար, մեր սպասումն է, որ ան անվերապահօրն վայելէ մեր հայրենիքին, եկեղեցւոյ, կազմակերպութիւններուն ու մեր ազգին շերմ հոգածութիւնն ու ամուր զօրակցութիւնը։

4) Յաճախ յիշեցինք, որ հայ մամուլին առաքելութիւնը համապարփակ է Եւ անոր աշխատանքին ծիրը լայնատարած: Այս իրողութենքն մեկնելով, մեր քննարկած Նիւթերը եղան բազմաբնոյթ ու բազմատարածք, յաճախ հեռու պահելով մեզ անհրաժեշտ վերլուծություն ու խորացություն: Եթե արար, կարեւոր կը նկատեմ հրապարակայինդասախօսութիւններու, բաևավեճերու, սեմինարներու ու յօդուածաշարքերու ճամբով խորքային քննարկումի ենթարկել մամիկնառնչուած առաջնա-

հերթ խնդիրները: Մամլոյ մշակ-
ներու առջևնութեր, պէտք է լսենք նա-
եւ ժողովուրդը՝ անոր արժեւորումն
ու սպասումը: Չմոռնակը, որ մա-
մուլը առանց ժողովուրդի
կը կորսնցնել իր գոյութեան պատ-
ճառը: Արդ, Ներկայ համագումարը
պէտք է շարունակուի այլ ձեւերով:

5) Կահաց ազատութեան, սա-
մուլ գոյութիւն չունի: Մսայուն կեր-
պով անդրադարձանք մամուլի
ազատութեան՝ շեշտելով զայն
երաշխաւորելու ու յարգելու պար-
տաւորութիւնն ու իրաւունքը՝ թէ
պետութեան եւ թէ մամուլ հովանա-
ւորող կազմակերպութիւններուն
կողմէ: Այս ծիրեն ներս, նաեւ կեն-
սական համարեցինք բազմակար-
ծութեան առաւել զարգացումն ու
ծաւալումը: Խօսեցանք պատա-

իսանատու ու համարատու ազատութեան, ինչպէս նաեւ մամլոյ քարոյական պարտաւորութեան մասին, որ կ'Ենթադրէ ըլլալ ժողովուրդի կամքին արտայայտիչը, ճշշմարտութեան պաշտպանը ու արդարութեան ձայնը: Միհաժամանակ յիշեցուցինք, թէ մամլոյ ազատութիւնը միիշ ուժ պէտք է դառնայ կառուցղական քննադատութեան, հեռու պահելով զայն ատելութիւն սերմանոյ ու բեւեռացում յառաջացնող փորձերը:

6) Տեղական ու տեղայնական ինսդիրներէ վեր, հայ մամուլը ունի հասարակաց մտահոգութիւններ եւ համահայկական ուղղուածութիւն, միշտ պահելով զանազանութիւնն ու բազմակարծութիւնը: Պարզուեցաւ, որ մօտեցման, շեշտաւորման ու առաջնահերթութեան տարրերութիւն գոյութիւն ունի Հայաստանի ու Սփյուռքի մամուլներուն միշտէ: Անհրաժեշտ կը նկատենք հայ մամուլը միացնող ազդակներու ու տուեալներու, գործօններու ու նպատակներու առաւել շեշտաւորումը, որպեսզի մամուլը կարենայ մասնակից դառնալ համահայկական հարցերու ըլլնարկման եւ մտածողութեան ձեւաւորման ու մշակման: Մեծ է մամուլին դերը այս ուղղութեամբ:

7) Լայնօրէն խօսեցանք մամուլի որակի բարձրացման հրամայականին մասին: Բացման Մեր պատգամին մեջ ըսինք, թէ հայ մամուլը սովորական լրատուութեն անդին՝ յատուկ կարեւորութիւն պետք է տայ քննական ու վերլուծական յօդուածներու, որպէսզի կարենայ իշխանութիւններն ու կառոյցները անհրաժեշտութեան պարագային աղթանութեան ու զգաստութեան հրաւիրել, ինչպէս նաև ազգային թէ միջազգային այժմեական հարցերու շուրջ տեղեակ պահել ժողովուրդը: Այս ծիրէն ներս անդրադարձանք մամուլի լեզուին, եւ առ այդ մեր մտահոգութիւնը յայտնեցինք հայաստանեան մամուլի լեզուին մեջ օտար բառերու ներկայութեան, իսկ Սփիրոջի մամուլին մօտ՝ արեւմտահայերէնի աղաւաղումին: Յատուկ ուշադրութիւն հարկ է որ տրուի յիշեալ հարցերու քննարկման:

8) Աղօթարթեցինք օտար լեզուով հայ մամուլին կապուած շարք մը խնդիրներ: Հարկ է ըլլալ իրապաշտ: Օտար լեզուով հայ մամուլին դեռ սկսած է դառնալ անհրաժեշտութիւն: Այս գծով եական կը նկատենք օտար լեզուով հայ մամուլը նաեւ օտարին ուղղելու հրամայականը: Որոշ չափով այս փորձը կը կատարուի: անհրաժեշտ է զայնաւելի կազմակերպ ու հետեւողական կերպով կատարել:

9) Արդարեւ, նոր մտածումներով լիցքաւորուած նոր տեղեկութիւններով հարստացած, զիրապաւելի լաւ ճանչցած, մեր տեղական ու համահյակական մտահոգութիւններուն աւելի մօտէն ծանօթացած պիտի վերախանաք ձեր մամլոյ օրկաններուն՝ շարունակելու ձեր

աշխատանքը: Ներկայ համագումարը պետք է դառնայ սոսկ դեպք, թեկուզ յոյժ կարենոր ու նշանակալից: Ան պետք է վերածուի գործընթացի՝ մեր առաջելութեան դիմաց նոր հորիզոններ բացող: Յու կը կայանայ լիարժեք հմաստը ու կարելորութիւնը այս համագումարին:

10) Համագումարի ընթացքին ամենէն շատ գործածուղղ բահերէն մէկը եղաւ համագործակցութիւնը: Մեր խոր ցանկութիւնն է, վստահաբար նաև ձերը, որ այս համագումարը դառնայ սկիզբ համահայկական մաշտապով սերտ ու համապարփակ համագործակցութեան՝ Հայաստանի, Կրօպախի ու Սփիլոքի մամուլներուն միջեւ: Կը կրկնենք. համագումար մը իր ճշդա՛ նպատակը կ'իրագործէ համագումարէն յետոյ, երբ վերածուի համագործակցութիւնը ծավալողու ավիապլնող մէքանիզմներու: Այսօր համագործակցութեան բազմարևոյթ ընագաւառներու դիմաց կը գտնուի հայ մամուլը: Անհրաժեշտ է, գործնապաշտ մօտեցումով ճշդել գործակցութեան առաջնահերթութիւնները ու կերպերը: Այսպէս, տեղական մտահղանութիւնները պահելով հանդերձ, ինչպէ՞ս կրնանք տեղեկատուական համահայկական քաղաքականութիւնն մը ճշդել: Մամուլը հսկայ ներուժ է. ինչպէ՞ս կրնանք զայն օգտագործել կառուցղական նպատակներու, հեռու պահելով զայն ներկայ ժամանակներու ապատեղակատուական փորձերէն: Ի՞նչ կերպերով հայ մամուլը կրնանք դարձնել ազդոյ ներկայութիւն միջազգային մամուլւն ներս՝ ներկայացնելու ու պաշտպանելու մեր արժեքները եւ իրաւունքները, միաժամանակ դիմադրելու մեր ազգին իրաւունքները այլափոխող քարոզչական արշաններուն: Ինչպէ՞ս կը ո՞նանք ներդաշնակութիւն ստեղծել համահայկական եւ տեղական, հայկական եւ միջազգային լրատուութեան միջեւ՝ պահելով իրաքանչիւրին այժմեականութիւնը եւ իրայատկութիւնը: Ինչպէ՞ս կրնանք հայ մամուլի համահայկական ցանց մը ստեղծել եւ անոր շուրջ համախմբքել նաև օտար մամլոյ օրկաններէն ներս գործող մեր ազգակիցները: Բնականաբար նաեւ կան նմանօրինակ բազմաթիւ թէ՛ մտահղանութիւններ եւ թէ կարելիութիւններ, որոնք կը կարօտին լուրջ ու համապարփակ ընարկումի:

11) Միայն տագնապերը մեզ պետք է միացնեն, այլ նաեւ ու մասնաւանդ մեր համազգային արժեքներն ու ճգոտումները՝ դաշնալով մեր միասնութեան առանցքը եւ հզօրութեան աղբիւրը։ Պատմական Հայաստանի փոքր շերտին վրայ գրտնուող Ներկայ Հայաստանը շրջապատուած է ոչ բարեկամ Երկիրներով ու կը դիմագրաւէ լուրջ մարտահրաւերներ։ Հայաստանն ու մեր ազգը յուզող խնդիրներու լուծման եւ մեր հաւաքական Ներուժի հզորացման մէջ ճշղրոշիչ է ներդ մամուլին։ Մենք խօսեցանք Մամուլի ապագային մասին։ այդ ապագան հեռաւոր ժամանակի մէջ չէ. ան ներկային մէջ է՝ ժամանակ ու տարա-
Ծար.՝ էջ 14

ԱԿԱՐԿ

ԹՐԱՎԹԻ ՈՒ ՓՈՒԹԻՆԻ ՃՈՒՐՁ ՓՈԹՈՐԻԿՆԵՐՈՒ ԶՈՒԳԱԴԻՊՈՒԹԻՒՆ

U. Uwhutptatwa

ի՞ն հակակշռով):

Լուսողնենք բարձրացած ծայլերը հազի թէ ողղօդող էին. ՄԵ դրուատական բառերով բարի Վարուց ՎԿԱՅԱԳԻ իր տուալի դեսպանին, թեւ Նշեց, որ անոր կարծիքներուն լիովին համաձայն չէ: Արտաքին գործոց և նախարար ճերեսի Հանոր, որ ՄԵՒ աթոռը վիլի, մինչեւ իսկ նախակին նախագահ ՍակաշՎիլի (որ Վրաստանի մեջ հակառու հոսանքի յառաջապահերն է) նամանապէս ցննադատցին լրագրողը. յիշեալ կայանը քանի մը ժամ դադրեցուց իր սըփումները, ապա յայտարարեց, որ... 2 ամիս կը կախակայէ Կապունիան Սուվորայի հակադարձութիւնն աեղալ բաւական բուռն. Վրաստանի տնտեսական-առեւտրական պատ-

Երկուշաբթի, 8 Յուլիսին, քաղաքական թեմը աչքերը բացաւ՝ բռնուած երկու փոթորիկներու մէջ, որոնք ալեկոծումի մատուցին արեւմտեան եւ արեւելեան կողմն աշխարհը, մոռացութեան մատուցով... հարաւային օպակիոնիան երկու-երեք օդ առաջ ցցած զոյդ մը երկրաշարժները: Երկու փոթորիկներն ալ ունեին անսահմանթաց ընոյթ եւ կ'արտայայտեին այն (ան)մակարդակը, որուն մէջ ինկած են քաղաքական, ոհւանագիտական ու մամուլի ասպարեզները:

ԱՐԵՒՄՈՒՏՔԻ մԵզ փոթորիկ պայթեցաւ, Եր ի յայտ Եկաւ, որ Սիացեալ Նահանգներու մօտ Բրիտանիոյ դեսպանը՝ Քիմ Տառոք, 2017-էն մինչեւ օրս երկարող ժամանակաշրջանը վերլուծող իր մԵզ գաղտնի տեղեկագիրին մԵզ, «անկարող», «համբակ» եւ «անպատճ» բառերով որակած է Նախագահ Թրամփը, կանխատեսելով, որ ան «անպատճաբեր վախճան» մը պիտի ունենայ, իսկ Սպիտակ Տան ներքինգարգացումները նկարագրած է իբրև «դաշունամարտ»։ Թրամփի հակադարձութիւնը չուշացաւ. անյայտարեց, թէ ինք ծանօթ չէ դեսպանին (թե՛ւ բազմից հանդիպաւ ունեցած է անոր հետ, Վերջինը՝ Լուսոն իր այցելութեան արիթով, հազիւ ամիս մը առաջ), որոշած է այսուհետեւ անոր հետ գործ չունենալ (ուշագրաւ էր, որ զայն գործ չարձակեց իբրև

գրաւելու թեկնածուներին է, յայտարարեց, որ թե՛ե համակարծիք չէ դեսպանին, սակայն «բրիտանացի դրանագետները պէտք է ազատութիւնը ունենան արտայայտելու իրենց անկեղծ կարծիքները»։ Արձանագրելով, որ ՄԵՒի յաջորդը դառնալու յաւակնորդ է Նաեւ Նախկին արտաքին գործոց Նախարար Պորիս ճոնսըն, որ սուր կերպով հակադրուած է ՄԵՒի, իսկ Թրամփ բացայատ դարձած է, որ իր համակրանքը ճոնսընի կ'երթայ: Բրիտանոյ մէջ ճոնսըն կը վայելէ «բրիտանացի թրամփ» մը մլլալու... պատիւ:

Թե այս տագնապար որքա՞ն իրական կամ շինծու բաժիններ ունի՝ ձգենք մեկնարաններուն, որոնց սակարանը արդիւ լայսօրէն բացուած եռ կ'արծարծէ ընտրապայքարէ մինչեւ ովկիանսի երկու կողմերուն միջեւ հետագայ յարաբերութիւններու թղթածրարը: Միայն հպանցիկ ակնարկութիւններ կ'ըլլան, թե նեսպանին գաղտնի տեղեկագիրը ինչպէ՞ս հասած է «ՏԵՂԻ ՄԵԼ» օրագրեթին, որ չի մեղադրուիր զայն հրապարակած ըլլալուն պատճառով: Ոչ մեկ ակնարկութիւն, թե այս անգաղտնապահութեան ետին չեն կը ոնար կանգնած ըլլալ... Ճիւկին Ասանժ կամ Նման «գաղտնագերծող» ներ, որոնք հիմա բանտերու «հանգիստը» կը Վայելէն: Անգաղտնապահներ հետապնդելու խօսք չկայ տակաւին...

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԵջ, Նոյն ժամերուն
պայթեցաւ բոլորովին այլ ընոյթի
փոթորիկ մը, որուն մեջ, սակայն,
կարելի է նմանութիւններ որ զուգա-
հեռներ գտնել Ուաշինգթոն-Լոնտոն
գիծին վրայ ծագած հարցին հետ:

Վրացի լրագրող մը, Կեռուկի
Կապունիա, Կիրակի գիշեց «Ռուս-
թաւի 2» կայանեն իր կատարած
հաղորդումներ ընդմեջեն, աներեւա-
կայելիօրեն սուր ընսադատութիւն-
ներու թիրախ դարձուց Ռուսիոյ նա-
խագահ Փութինը. աւելի քան կես
ժամ տեւած հաղորդումներ, ան լու-
տակըներ տեղացուց Փութինի հաս-
ցեին, չինայեց անոր հանգուցեալ
հօրն ու մօրը. Փութին ամբաստա-
նուեցաւ իբրև «կելտոս քնագրա-

Եթե Լուստոն-Ռւաշիկվազյան փոքրիկը արտասովոր եւ քիչ մըն ա անակնկալ դեպք է, Մոսկովա-Թիֆլիս գիծին վրայ նման բռնկում նորութիւն չէ, այլ նոր խորացումիկը տակիցնետ-խորհրդային տարիներուն ուրուագծուած հակադրութիւնը, որ գագաթնակետ մը նուածեց աւելի քան տասնամեակ մը առաջ. 2008-ին, ռուսական բանակներ միջամտեցին կեղրոնախոյս Հարաւային Օսթիային ու Աբխազիային Ներս, Մոսկովա այդ երկու շրջաները ճանչցաւ իբրեւ անկախ հարապետութիւններ, իսկ Վրացիք այրքայլը նկատեցին ռուսական գրաւում: Հակադրութեան բուժն արտայայտութիւնները շարունակուեցաւ յաջորդ տարիներուն, սուր են նաև այսօր. 7 Յուլիս Երեկոյեան «պայթում» են առաջ, 20 Յունիսին, Թիֆլիս բեմ դարձած եր հակառակակալ հրապարակային ցոյցերու եւ խորվութիւններու. շարժարիթն եր ուղղափառ երկիրներու խորհրդարանականներու համաժողովը՝ Վրաստանի խորհրդարանի շենքին մէջ մթնոլորտը բռնկած էր, երբ ռուսակամաւոր մը գրաւած էր Վրաստանի խորհրդարանի նախագահին աղոռը՝ նախագահելու համար օրուաննեստին: Բորբոքութիւններ խուժեցին խորհրդարան, բախումներ ծագեցան ապահովութեան ուժերուն հետ, մինչեւ այսօր ալ ոստիկան պատասխանատուներու դէմ պաշտօնանկութեան ձայներ կը բարձրանան:

Կիրակի գիշեր ծագած եւ Երկուշաբթի օր մտահոգիչ զարգացումներէ անցած «արեւելեան փոթորիկ»ը բնականաբար դրւող լայլքաց հակադիր Մեկնաբանութիւններու, որոնցմէ մաս մը դրսեւորու-

ցաւ լրագրողին անվայել արտայայ-
տութիւններուն դէմ ընսադատու-
թիւններով, նշելով, որ ինչ խորութ-
եան որ ալ հասած ըլլան քաղա-
քական հակադրութիւնները, լու-
տանքներու հրապարակային նման
արտայայտութիւն ընդունելի չէ: Ան-
դին, Կապունիան պաշտպանողներ
եղան, նշելով, որ պէտք չէ կաշկան-
դել խօսքի ազատութիւնը (գաղտ-
նիք չէ, թէ քիչ մը ամէն տեղ, ևաե-
մեր Հայաստանին մէջ, խօսքի ազա-
տութիւն կոչուած հովանոցին տակ
ինչպիսի արտայայտութիւններ ու
հայինյանքներ կը թռչին հոս-հոն,
համացանցային էջերու Վրայ, սա-
կայն բարեբախտաբար գրաւոր ու
լսատեսողական լրատու առքիւնե-
րոյ ետ կը կանգնին նման ծայրայե-
ղական ընթացք, պէտական պա-
տասխանատուներ ալ դժգոհութիւն
կը յայտնեն նման լուտանքներու
մասին, թէեւ անոնք երբեմն կը ըն-
սադատուին կրաւորական ընթաց-
քի մէջ մնալու մեղադրանքով):

ԹԵ ՎԱՀՐ-ՄԻՒՍ ՕՐ ԻՆչպիսի՞ զարգացումներ կրնայ ապրիլ ոռւս-
վրացական հակամարտութիւնը, Եւ
շրջանային ու միջազգային ինչպի-
սի՞ գործօններ կրնան «միջամուկ»
ուլլալ այդ զարգացումներուն,
առայժմ կարելի է միայն բազմա-
ճիւղ և ախտատեսութիւններ կատա-
րել. Յայաստանի դիտանկիւննեն,
Լուսողն-Ուաշինգթոն հակադրու-
թիւնը անմիջական չափը չի սպառ-
նար, բնականաբար, որովհետեւ
այդ տագնաապին «գոյնը» տարբեր է:
Սակայն մեզի դրացի գոտիին մէջ
նոր ծաւալ ստացող տագնապը կըր-
նայ վտանգաւոր հետեւանքներ
ունենալ նա՛եւ Յայաստանի վրայ,
մասնաւոր եթէ զայն դիտենք այն
գոյներով, որոնք կը ներարկուին ամ-
բողջ Կովկասին ու Միջին Արևելքին՝
մինչեւ առնուազն Ծոցի շրջանը կլա-
նող իրադարձութեանց շրջագիծին
մէջ: Եւ բնական եր, որ հայրենի
կարգ մը մեկնաբաններ Երկուշար-
թիօր մոտահեգութիւն արտայայտե-
ցին այս փոթորիկին նկատմամբ,
տեսնելով, որ Վրաստան-Շուսկիա
սահմանին վրայ սեղմութերն ու
տնտեսական-առեւտրական սառե-
ցումները կրնան ուղղակի անդրա-
դարձ ունենալ հիւսիս ճամբով Յա-
յաստանը արտածութերուն եւ նե-
րածութերուն վրայ, անկախ այլօրի-
նակ բացասական զարգացումներէ:

Այս բոլորէն անդին, սակայն, մտահոգիչ են այն իրականութիւնները, որոնք հրապարակ կու գան մէկ կողմէ՝ գաղտնի տերեւկագիրներու «սարդումներու» եւ միւս կողմէ՝ խօսքի ազատութիւն հասկացութեան ըստ եւլթեան արժեգրկման քայլերով։ Մտահոգութիւնները տարբեր խորը ու տարողութիւն կըրնան զգենուլ, եթէ Դայաստանի մէջ ալ նսան «Նորարարութիւններ» փորձեն ազատ բեմ գտնել։ Նախանշաններու ականատես եղանք մէկէ աւելի հարթակներու վրայ, մերթ գաղտնալումներու հրապարակումով, երեմս ալ ներքին հարցերու ու արտաքին յարաբերութեանց մասին «անկաշկան» վարմունքներու եւ անհեռատես մեկնարանութեանց ճամբով...։ Ահա թէ ո՞ւր իմաստ կը ստանան շշահայեցութեան եւ զգուշաւոր ըլլալու կոչերու։

ԴՊՐԵՎԱՆԵՑԻՆԵՐԸ ՀԱԼՔԴԻ ՄԷջ

«ԵրմԵսիհապէր».- 4 Յուլիսին ԽԱԹԱՆԱՊՈՎԻ մէջ տեղի ունեցաւ Կ. Պոլ-
սոյ հայոց պատրիարքի տեղապահի յԵտաձգուած ընտրութիւնը: 13 քուեսկ
տեղապահ ընտրուեցաւ Գերշ. Տէր Սահակ Մըր:
Եսա Մարտանեմ:

առաջադրության կամ պատրիարքի փոխանորդ Արքամ Արք. Վեհերան եւ կրօնական ժողովի ատենապետ Սահակ Եպս. Մաշալեան:

Արաւոտեան միաբանութեան անդամները պատրիարքարանի ժողովա-
տեղիւն Ներս քրլւարկս են իրեց և ասխընտրած թէկնածուն ի նպաստ:

Միաբանութեան 25 անդամներն 11-ը զուտարկած է ի նպաստ Արամ Արք. Աթեշեանի: Ասուցմ մէկն ալ ձեռնպահ մացած է:

Տեղապահի պաշտօնը կարեւոր կը համարուի այս առումով, որ ընտրուած տեղապահը պիտի կազմակերպէնոր պատրիարքի ընտրութիւնը: Ըստ կրօնական կանոնադրութեան, այդ ընտրութիւնը պէտք է կազմակերպուի տեղապահի ընտրութեան 6-ամիս վերջ:

Յիշեցնելը, որ Պոլսոյ Նախկին պատրիարք Մեսրոպ Մութաֆեանի հիւանդութենու յետոյ պատրիարքական աթոռը աւելի քան 10 տարի ըստ Եվլեան թափուր է:

ԹՈՒՐՉ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆԵՐ ԴԻՄԱԾ ԵՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ՝ ՀԱՅՈՒ ՃԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԳԵԼՌՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱԿԱՎՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՎԱՆՑՈՎ

«ԵրմԵնիհապէր».- Թուրքիոյ խումբ մը քաղաքացիներ դիմում ներկայացուցած են խորհրդարան եւ պահանջած պատասխան տալ զանազան

Ըստ թրքական Milliyet-ի, խորհրդարան ներկայացնուած դիմումին մէջ ներառուած են քանի մը կետեր: Կետերն մէկուն մէջ կ'ըսուի, որ ՑԵ-ղասպանութեան մասին բանաձեւերու ընդունումով. «թիրախի կը դառնան թուրք ժողովուրդ, ինչպէս նաեւ, առհասարակ ցԵղասպանութիւն չընդունողներո»:

ՅԱՅԱՐԱՐՈՒԹԵՐՆ
«ՆԵՐՍԵՍ ԾՈՐՅԱԼԻ»ՌՄՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

Հիսկ տարիէ ի վեր ԶուԵյթի մէջ կը շնորհի «լեռնի Շնորհական» լրացնակութ:

Հայլեպարնակ հայ աշակերտները քաջա-
լերելու, զանոնք միելու ազնիւ Եւ շինչ միցակ-
ցութեան ու նպաստելու անոնց հետագայ
ուսումնառութեան ծախսերուն, երկու տարիի
ի վեր սոյն միցանակը կը շնորհի նաեւ հայեպա-
րնակ հայ աշակերտներուն, հետեւեալ դրութ-
եամբ.

Ա-ինչպէս անցեալ տարի՝ 2018-2019 ուսումնական տարեշրջանին, այս տարի եւս մրցանակին ընդհանուր գումարն է Երեք հազար 3000 ամ. տոլար կամ ավելի համարժեք առևտնական բան:

Ասիր հասարիչը տեղիպահ հսկի:

Բ-Միջանակը կը շնորհի Հայկական դպրոց յաճախող, պետական Պաքալորիայի քննութիւններուն (լրացուցիչ վերաքննութիւններին ետք) ամենաբարձր նիշ հաւաքող երեք հայ աշակերտներուն՝ առանց դաւանանիք հայոցութեամբ:

Ասածք խտրիթեան:
Առաջին հանդիսացող աշակերտը կը ստանայ 1500 ամ. տոլար:
Երկրորդ հանդիսացող աշակերտը կը ստանայ 1000 ամ. տոլար:
Երրորդ հանդիսացող աշակերտը կը ստանայ 500 ամ. տոլար:
Գ-Մրցանակակիրներուն կը տրուի նաեւ գնահատագիր-վկայագիր:
Կը հաւատանք, որ սոյն մրցանակը պիտի ծառայէ իր վեհ նպատակին:
Յաջողութեան ցերմ մադրասքներս մեր սիրելի բոլոր աշակերտներուն:
Մրցանակը պիտի յանձնուի Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գեր2.
Տե՛ Մասն Սոր Եսս Չօպու Եալի ծերամի:

**«Եւրեխ Ծնորհայի» Մրցանակի հիմնադիր-տևօրէն
Կիրակոս Գրիգորյան**

ՆՍՕԾՏ Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետի բարձր տևողինումով, աւելի քան մեկ տասնեակ Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դպրեվանքի հալեպահյ դպրեվանցիներ՝ սարկաւագներ, ժառանգաւորացի եւ ընծայարակի ուսագրված քաղաքական գործադրութեան հայութեան համայնական կեանքները, որուն աւարտին, որպէս մարդակերտումի եւ ազգակերտումի դարբնոց՝ արժեւորեց Դպրեվանքի անփոխարինելի առաքելութիւնը հայութեան համայնական կեանքներու, բարձր գլահատեց դպրեվանցիները, որուն

Նողը ժամանած են Հայեա, բոլորներ կրես ամառնային արձակուրդը եւ Միաժամանակ ծառայելու Հայեաի եկեղեցիներն են:

գիտական նույրումիվ լուսած են Հայ Եկեղեցւոյ եւ հայ ժողովուրդի ծառայութեան, ընդգծելով թէ՛ Բերին Հայոց թեմո միշտ հաւա-

Իս 2019-ին, Սրբոց Զառաւանից Մանկանց Մայր Եկեղեցւոյ մէջ մատուցուած Ս. Եւ Անմահ Պատարագի ընթացքին, դպրեվանեցիները Եկեղեցւոյ բեմին վրայ տիրական Ներկայութիւն էին, մանաւանդ որ Վեհափառ Հայուապետին բաներով, «Դպրութիւն ակները Վստահելու Դպրեվանքին, որովհետեւ Դպրեվանքը եապէս հոգեւոր ու ազգային կազմաւորման կեղոն է, ուր հոգեւոր սպասաւորներ, մտաւորականներ, ուսուցիչներ ու ազգին նուիրեալ մշակներ կը պատրաստովիս:

Գասթը կը սկսես իսք-
Նաքննարկման մօտեցումիվ համա-
պարփակ վերատեսութեան Ենթար-
կելու ի հրգինք՝ ՚ի աշակերտական
ծրագրին, ուսուցման-դաստիարակ-
չական մեթոդներուն, հոգեմուայր
աճման ընթացքին եւ այլ երեսնե-
րուն առնչուած խնդիրներու՝ լուրջ
ու իրասասարք լիլարկութիւն՝ ։

Սրբազն Յայրը յընթացս ՍՊատրիաքիկ տուաւ բագմա

Հալեպ,
07/07/2019

ԱՌԱՍՊԵԼՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲԱՆԵՐՈՎ

-4-

Հուշիկ Ղազարեան

Վասիլիս

Մարդկային տեսակի ու մտքի զարգացման փուլերը բաւական բացայացնուած են այսօրուան պրատողին առջեւ, շնորհի մարդագիտութեան (anthropology), հևագիտութեան ու պատմաբանութեան մարզերուն մէջ արձանագրուած մէջ յառաջխաղացքին, որ սկսաւ ԺԹ. դարու արդիւնաբերութեան յԵղաշշումով։ Այսօր, մէնք գիտենք, որ մարդկութիւնը իր սկզբնական շրջանին, երբ կ'ապրեր քարայրներու մէջ, չկար մեզի ծանօթ ընտանիքի հասկացութիւնը. այլ կը տիրապետեր համայնքը ու մարդուն պատկանելիութիւնը անոր։ Ծփոթ չստեղծելու համար, երեխան միշտ կը վերագրուէր իր մօրը, կը ճանչցուէր անոր անունով, որովհետեւ համայնական ամուսնութեան պայմաններուն մէջ, դժուար եր գիտնալ թէ ճիշտ ո՞վ է անոր հայրը։ Աւելին՝ համայնքին մէջ կիսերը կը զարդցնեին առանցքային դեր. անուր

თითა გრძელებული მაქანის მიზნი უკავშირობის და უსაფრთხოების დაცვა იყო. მაგრა მას უკავშირობის დაცვის მიზნი უკავშირობის დაცვა იყო.

Քարե դարձուն, Երբ մարդկային գարգաց ման առաջին նշանները սկսան յայտնուիլ, սկսան երեւան գալ նաեւ Մայր Աստուածը մեծարող երեւոյթներ: Աշխարհի բոլոր անկիւններուն մէջ գտնուած են իրարու նմանող եւ մայր աստուածութիւնը պատկերող արձանիկներ, որոնք յաճախ կը կոչուին Վենիսիսի անունով: Կարեկի Ենաեւ անուանել Անահիտ, ստորեւ ներկայացնելիք պատճառներով:

ՊալԵտթիք ժամանակաշրջանին պատկանող Ասահիտի արձանիկները առաջին անգամ յայտնաբերուած են Ֆրանսայի Մէջ՝ ԺԹ. դարուն վերջերը: Այս արձանիկները, աշխարհի չորս կողմը գտնուածներուն հետ ունին հասարակա գիծեր: Բոլորն այլ կը ներկայացնեն իգական մարմիններ, որոնց որովայնը, կոնքերն ու կուրծքերը, այսինքն կոչ մարմին բեղմնաւորում խորհրդանշող բաժինները չափազանցուած մէծ ու կլոր են, կարծէ բոլորն ալ յոի, գեր կիսեր են: Թեւերը բարակ են, յաճախ կուրծքերուն վրայ ծալուած, սրունգները իրար միացած ու հետզհետէ բարակցող մինչեւ որ սուր զլլան, որպէսզի կարելի զլլայ արձանիկը հողին մէջ խրել՝ ծիսական նպատակներով: Իսկ վիզն ու գլուխը, գրեթէ իրարմէ չզանազանուող պատիկ գունդ մը կը կազմեն՝ առանց ուսմքի հիրայատուկ գիծերու, որովհետև անձնաւորուած աստուածութիւնն մը չի ներկայացներ արձանիկը, այլ՝ մայրութեան գաղափարը, որ դէմք ու սահմանափակում չունի: Այլ խօսքով, Ասահիտի նախնական արձանիկները իշկածել են: Յետագային, 1961-1965 թուականներուն, այժմու թուրքիոյ Չաթալհույուք հնագիտական կայքին մէջ կատարուած պեղումներուն շնորհիւ յայտնաբերուած են քիչ մը աւելի զարգացած անահիտեան արձանիկներ: Չաթալհույուքի Ասահիտները պատկերուած են նոյն մարմարական յատկանիշներով, սակայն դէմքերը, թեւերն ու սրունգները քիչ մը աւելի յստակ են: Դիցուհին բազկաթորի վրայ ևստած են երկու կողմը երկու արհիծներով: Արձանիկը գտնուած է հացահատիկի պարկի մէջ:

Ի՞նչ կը թելադրէ այս բոլորը մեզի:

Անահիտը հայոց հեթանոսական դիցարանի առաջին աստուածն է: Ան Հայկ Նահապետին մայրն է՝ ըստ կարգ մը աւանդութիւններու, Եւ Հայքի պաշտպանը: Հաստատ համոզում կար, որ առանց Անահիտին Հայոց Աշխարհը չէր կրնար գոյութիւն ունենալ ու գոյատելել: Չաթալիութիւն յայտնաբերումը՝ հայութեան բնօրրանին աշխարհագրական այնքան մօտ դիրքով, կու գայ փաստելու Անահիտի առաջնութիւնը բոլոր աստուածներուն մէջ:

Անահիտը մայրութեան ու իգականութեան նախատիպն է, որ զանազան ազգերու մօտ զանազան անուններով ճանչցուած է՝ Աֆրոտէթ, Վենիս, հշար, Ասթրիտ եւ այլն: Յաճախ օտար աղքիւներէ հայերէն անցումը կը կատարուի հշար-Աստղիկ զուգորդութեամբ, որ ճշգրիտ չէ, բայց սխալ ալ չէ: Ազգքնական շրջանին, երբ Մայր Դիցուիին անձնաւորուած չէր, երբ չուներ դեմք, կար միայն մեկ դիցուիի՝ Անահիտը: Ան մայրն եր ու սիրուիին, սկիզբ ամեն բանի ու խնամատարը: Ան թէ ինչպէ՞ս ինքզինք

կը Նկարագրէ հշջար դիցուիին, իր տաճարին պատին վրայ փորագրուած գրութեան համեմատ՝

Ե՞ս եմ սկիզբն ու վախճանը,
Ե՞ս եմ յարգուածն ու անարգուածը,
Ե՞ս եմ պոռնիկն ու սրբուհին,
Ե՞ս եմ ամուսնացեալ կիևն ու կոյսը
Ե՞ս եմ մայրն ու դուստրը,
Ես զիս գրկող իմ մօրս թեւերն եմ,
Ես ամուկ եմ, զաւակներս՝ բազում,
Ես ամուսնացած եմ ու ամուրի
Ե՞ս եմ դայեակը, որ երբէք չծնաւ,
Ե՞ս եմ երկունքի ցաւը մեղմացնողը
Ե՞ս եմ հարսն ու փեսան
Եւ իմ ամուսինս եր զիս ստեղծողը,
Ե՞ս եմ իմ հօրս մայրը
Ե՞ս եմ ամուսինսին քոյրը
Եւ ան է իմ անառակ որդիս...
Յաւիտեանս մեծառեցե զիս.

Որովհետեւ ես եմ ամօթահարն ու վեհաշուրը.

Ավելացնենաւ ան ամսաբանին կատաջնողը...
Ազկ գեղեցիկ ծեւով կարելի չէ արտայայտել Անահիտի թնոյթը: Հետագային սակայն, պիտի ճիշդաւորուեր Անահիտի պաշտամունքը, անոր իրաքանչիւր երեսը առանձին պիտի մարմնաւորուեր եւ դիցարանը հարզաւտանար նոր դիցուիիներով: Յատկապես հայրիշխանութեան տիրապետութեան տակ եւ նահապետական ընտանիքի տարածումով, մօր տիպարը սկսաւ առնել աւելի սրբացեալ պատկեր, իսկ կգական տիպարի, ինչ որ կարելի է անուանել պակաս սրբացեալ երեսները, բաժնուեցան տարբեր աստուածութիւններու վրայ: Այսպէս օրինակ, մարմնական սիրոյ եւ գեղեցկութեան համար մեշտեղ եկաւ Աստղիկը, իսկ կրտսական սերն ու իմաստութիւնը տրուեցաւ Նասէին: Այլ պատճառներ ալ կան «մասնագիտական» այս բաժանումներուն: Երբ զանազան հայկական ցեղախումբեր միաձուլուելով կազմեցին հայ ազգը, իրաքանչիւրը իր հետ բերաւ իր բարքերն ու սովորութիւնները, իր աստուածները՝ իրայատուկ անուններով ու իրաքանչիւրին հանդեպ տարբեր նայուածքով: Ալշուշտ անկուսափելի են նաեւ այլ ցեղերու հետ բախումներն ու շփումները, որոնք որեւէ հաւաքականութեան մտայնութեան ու արժեքային համակարգին վրայ կրնան բերել մէծ ու փոր փոփոխութիւններ, նոր բառամեթեր եւ անուանումներ:

Անհայտ մեծարելու երեւյթներէն մէկն էր անդ ոսկեծոյլ արձանը: Թերեւս այսօր մեզմէ շատեր պատկերացնեն, թէ մեր և նախահայրեր այսպիս Անահիտին արժեքը հաւասարեցուցած էն մտաղներէն ամենաընտիրին՝ ոսկիին արժեքին հետ: Սակայն այս մէկը բաւարար բացատրութիւն չէ: Նիւթական արժեքները այնքան ալ առանցքային նշանակութիւն չունին առասպելաբանական միտքին համար: Անահիտին ոսկեծոյլ արձանը ուսի նոյն նշանակութիւնը, ինչ որ ուներ Չաթալիուրի Անահիտին հացահատիկի պարկին մէջ դրուիլը: Ուսկեգոյնը ցորենի՛ գոյնն է եւ ամենէն լարմար արտայատելու համար Անահիտին պտղաբերող ընությունը:

Պատհական չէ, որ մեր մեծագոյն աւանդապեպօ՞ «Սանսայ Շներ»ը, կը սկսի Ծովիսառով, այսինքն Սանսայ Տան տոհմածառին գլուխը Մայրն է: Հետագային Մօր պիտի փոխարինեին իր արու զաւակները, աւելի ճիշդ զաւակը՝ Սանսասարը: Այդպէս ալ Եղած է մարդկային մտքին զարգացումը: Ասահիտին նախնական արձանիկներուն յաջորդեցին այն արձանները, որոնցմով պատկերուած է Մայր Դիցուիին իր արու զաւկին հետ, որ յաճախ նաեւ ներկայ ացուած է ցուկի կամ եզան պատկերով: Չաւակը հետզհետէ պիտի մեծնար եւ ինչ տիրապետէր աշխարիին, պիտի հիմնուեին հայրիշխանութիւնն ու նահապետական ընտանիքը: Մայր Կստուածը Եղաւ Աստուածամայր, սակայն ան պիտի շարունակէ մևալ ամեն բանի սկիզբը՝ Մայր Բնութիւնը, Մայր Հայրենիքն ու Մայրենի Լեզուն, մարդը գերող մայրական սերը, որուն ենթարկուելու ու անկէ ծերբազատելու ընյօթով ստեղծուած ենք: Այլ խօսքով, Ասահիտը պիտի մնայ մարդու մտքին անլուծելի առեղծուածք...»

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

- Ազգային Զարէն Եփիւ ճեմարանը 2019-2020 դպրոցական տարեշրջանի համար կարիք ունի.-

- 1-Դաստիարակի
2-Հղգերանական խորհրդատուի
3-Բնագիտութեան դասատուի
4-Գիտութեան դասատուի
5-Ֆիզանսերէնի դասատուի
6-Համակարգիչի դասատուի
7-Մարդաբնույթի դասատուիի:

Թեկնածուները պարտին ունենալ.-

1-Համալսարանական վկայական
2-Կրթական ձեռնիասութեան (Թաահիլ թարպաուի)
Վկայական կամ երկու եւ աւելի տարիներու փորձառութիւն:
Ճեմարանը կարիք ունի նաեւ.-

1-Վարդողներու
2-Ծառայողական պաշտօնեաներու (տնտես հայրիկի եւ
տնտես մայրիկի):
Փափաքողները կրնան դիմել Ազգային Զարէն Եփփէ ճեմարանի
տնօրինութեան: Ներածայն՝ 4602500 - 0966 560111

ԸՆԿԵՐԱԲԱՐՈյԱԿԱՆ-ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

ՄՏԱԾՈՒՄԻ ԵՒ ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՆՄԱՀԱՆՈՒՄ ԶԱՀԱԿԻՐԸ՝ ՍՈԿՐԱՏ

Խաչիկ Շահինեան

Յոյն աշխարհահեղակ փիլիստիկայ Սովորատ ծնած է Աթենք, Ք.ա. 469-ին, եւ մահացած՝ Ք.ա. 399-ին։ Ան իմաստասիրական սեփական հայեացըներն ու տեսութիւնները ձեւակերպած է բաևաւորապես, ինչ որ Նկատառելիօրեն դժուարացուցած է անոնց ճշգրիտ բովանդակութեան լիարժեք բացայացուումը տարբեր աղքակներէ (ինչպես՝ Պիտոնի, Թատենֆոնի եւ այլոց վերագրուած հաստատումներ):

Սոկրատի ասմունքն ու տեսութիւնները կը ընդորշուին աւանդական ընափիլխոփայութենու բարոյական իմաստասիրութիւն անցումով, մեր մոլորակի վրայ մարդու դիրքին եւ դերակատարութեան, անոր դաւանած առաջնութիւններուն եւ դիմագրաւած դժուարութիւններուն վերաբերեալ: Սոկրատներու և սպասութեան անուրանայի եղած է սոկրատեան փիլխոփայութեան կազմաւրման եւ բանաձեւման մէջ: Սոկրատ որպէս նշանաբան դաւանած է յոյն իմաստասիր Քիոնի «Ծանիր զքեզ» հանրածանօթ պատգամը: Մեկներով քանականութեան համընդհանրութեան սկզբունքն՝ ան գոյացուցած էր այս համոզումը, որ առաջնութիւնը կը պայմանաւորուի գիտելիքով, հետեւաբար՝ մարդու բարոյական պարտքը է իմացութեան տիրանալը եւ համաձայն գիտելիքի գործելը: Սակայն, կատարեալ եւ ամբողջական իմաստութիւնը վերապահուած է միայն Ամենակալ Աստծուն, իսկ մարդուն հասանելի կը մնայ լոկ բաժին մը անկէ:

Ահա թէ ինչո՞ւ Սոկրատ կարեւորութեամբ կ'ընդգծ գիտութեան եւ անգիտութեան սահմանները ճանչևալու աշշրջանցելի հրամայականը, զայն եղորակացնելով՝ «Ես գիտեմ, որ ոչինչ գիտեմ» հաստատումով։ Իրերու կամ հանրահինդիրներու եռլիթնը քացայայտելու եւ սահմանելու հետամտութեամբ քանակիներու փիլիսոփայական արուեստը Սոկրատ ընութագրած է տիալեթիքա (տրամաբանութիւն, խոհաքննարկում) որակումով, զայն հակառակութեամբ սովորութեուն վիճարանելու արուեստադրոյթին (Երիթքայի հակածառական մեթոդին)։ Չանազան հասկացութիւններու կամ ըմբռնողութեանց (ինչպէս՝ առաքինութեան, ազիսիի, բարիի, կսեմի, գեղեցիկի եւ այլն) ընդհանուր սահմանումի ընթացքին մեծ իմաստասեր կիրառած է ինսուլցիան (թելաղրականութիւնը)՝ զայն հմտորեն զուգակցելով տեսութցիայի (հետեւականին, յարաջըբերականին) հետ։ Ան ճանաչողութիւնը մեկնաբանած է որպէս ամսահոգիի և ասիսկիի գիտելիքու վերապրում, ընդհանուր սահմանումներու որակաձերին և գիտելիքի վերապրում։

Առևտության առաջարկությունը պահպանվելու մասին:

豫 բացայատելու, ստուգելու իր եղանակը մանկաբարձութեան և մանողութեամբ կոչած է մանթիքա (մանկաբարձական արուեստ) անունով՝ Հասկացութիւնը Համաձայն մեծանուն փիլիսոփային, ան սուկ մտածողութեան ենթակայական երեւոյթ չէ, այլ բանականութեան, ճշմարդիտ կեցութեան որոշատեսակ մտահասանելի առարկայականութիւն:

Քաղաքական յարաբերութիւն-ներու, հաստատութիւններու Եւ ուղղուածութեաց առարկայական-քնական, ու հետեւաբար՝ արդարացի քնոյթի իմաստասիրական հիմ-նաւորման փորձը կը կազմէ Սոկրա-տի փիլիսոփայութեան Էական մասը:

Համաձայն անոր՝ քաղաքը ու քաղաքացին պետք է կառավարուի ինքանիմաց, գիտելիքի տիրապետող եւ հասարակութիւնը յուզող հիմնախնդիրներուն քաջատեղեակ մարդոց կողմէ: Օրէնքները պետք են լիան տրամաբանական եւ արդարացի, այլ խօսքով՝ պետք է համապատասխանեն քաղաքացիներու մտածողութեան եւ ընկալումին, իսկ արդարացին եւ օրինականը, Սոկրատի տեսակետով, նոյն բովանդակութիւնն ու նշանակութիւնը ունին:

Բանական որոշ արիստոկրա-
սիզմով (ազնուականութեամբ) յա-
գեցած անոր քաղաքացիական-իրա-
ւական իտէալը, քռութիւններու Եւ
անօրինականութիւններու պատճա-
ռով, հակադրուած է կառավարման
առգյ գրեթե բոլոր ձեւերուն, դրոյթ-
ներուն (հնչպէս, քռնապետութիւն,
թագաւորական իշխանութիւն,

աթենական ժողովրդավարութիւն եւ այլն): Իր լուսաւորչական գործունեութեան, բարեկարգիչ մտածում-ներուն, ու յատկապէս՝ աթենական ժողովրդավարութեան (*ηεմιկρատիա*) դէմ ընսադատական ելոյթներուն հետեւանքով, Սոկրատ ք.ա. 399-ին ամբաստանուեցալ երիտասարդութիւնը այլասերելու, սայթաթեցնելու, նուիրականացած աստուածներզճանչնայլուկամ հրավալու եւ նոր աստուածութիւններ որոնելու, ստեղծելու յանցանքներով։ 501 երդուեալներէ բաղկացած Վթենքի դատարանը զիկը դատապարտեց մահուան՝ դատավարութեան ընթացքին իր որդեգրած անգիշում դիրքորոշման, իրեն վերագրուած մեղքերը բացարձակապէս ժխտելուն, աթենացիներու անարդարութիւնն ու շեղումները հրապարակաւ խստօրէն ընսադատելուն արդինքով։ Ան մերժած է ընդունիլ եւ գործադրել իր ընկերներու եւ բարեկամներու կողմէն ախապատրաստուած փախուստի ծրագիրը, եւ մահապատիժի համաձայն ցմրուր ըմպած բաժակ մը մահացութունը։

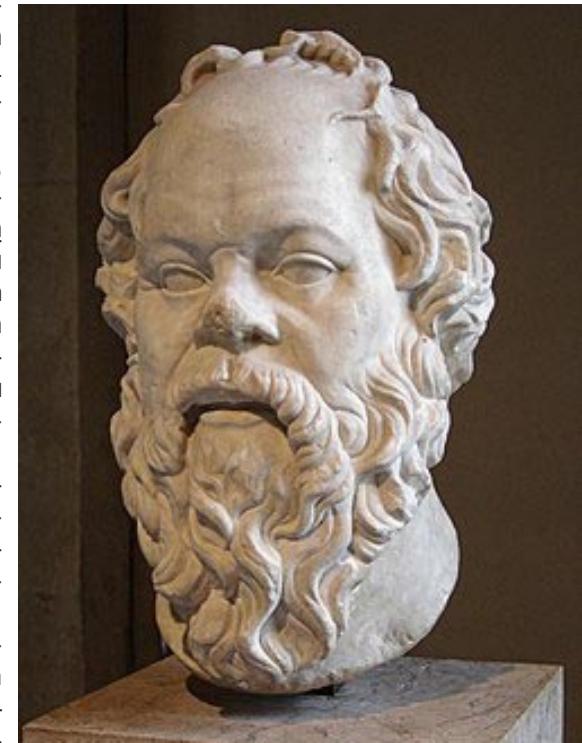
Ըստ թերահաստատ վկայութիւններու, հետագային աթենացիք մէջամասնութամբ մէրառութ են:

ու ամենելիս անընդունելի գտած՝ Սոկրատի նկատմամբ ջնդունուած ու կիրառուած անարդար, անմարդկային որոշումը, եւ ուրեմն՝ պատժած՝ զինք դատապարտողներն ու մարդկութիւնը խարանու այդ ոճ-րային վճիռը գործադրողները:

իր ժամանակի օրինակելի
ուսուցիչ ու խոհական ասպետ հան-

Ները հիենց տէրերուն դէմ չէր հա-
ներ, ճշշուածներուն մօտ ընդպղում
եւ ըմբռստորթիւն չէր հրահերե: Այլ՝
իշչակս կը վկայէ հմաստասիրութ-
եան պատմութիւնը, պարզապէս
կեանքի տարբեր երեւոյթներուն
առնչուած որոշակի հարցադրում-
ներ կը կատարեր:

Համակողմանի սերտողութեն
ետք Ներկայացուած խելացի հար-
ցումը կը վերածուի վիթխարի եւ ան-

հակակշռելի հզօրութեան, երբ պատասխանը վերապահուած կ'ըլլայ ժողովուրդին: Բնականաբար՝ հշխանութեան, փառքի եւ հարստութեան տեր մարդիկ պիտի չընդունեին եւ պիտի չհանդուրժեին, որ Սոկրատ շարունակէր ճշմարտախոյզ իր հարցապնդումները, հետեւաբար՝ որոշեցին եղերականօրէն վերջ տալ անոր կեասքին: Զանի՝ այդօրինակ տևորինումն ու վերաբերումը շատ աւելի հնարաւոր ու հեշտ էր անոնց համար, քան մատուանշուած թերութեանց, չարիծերոյ եւ անառողջութեանց բուժում:

«Սուկրատ» երեւոյթը ցարդ կը շարունակուի ու կը կրկնուի ամեն տեղ, ամեն օր։ Թերեւս դահիճներու եւ զնիերու անունները փոխուած են այսօր, սակայն անոնք, որոնց սեփական շահերը կը պահանջեն միտքն ու արուեստը պատասխ պահել երկարի մէջ, հեռու ընթացիկ եւ իրական կեանքը, յամաօրին կառչած կը մնան հասարակական մտահոգութիւններուն եւ ակնկալիքներուն

բուն թարգման ու շահակիր հանդիսացող անձնաւորութիւններ «չարագործ եւ տարօրինակ քնաւորութեան տեր...» որակելու իրենց կործանարար ընթացքը:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բերիոյ Յայոց Թեմի Կալուածոց Յոգաբարձութիւնը, Կալուածոց գրասենեակին համար կարիքը ունի Երկու պաշտօնեայի:

ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԸ պարտին ունենալ

- Ուսումնարանի վկայական կամ նուազագոյնը՝ Պաքալորիա:
 - Տարիքը ըլլայ (25-40)-ի միջեւ
 - Պետական հիմնարկներուն հետ գործակցութեան կարողութիւն:
 - Ցայերէն եւ արաբէրէն լեզուի տիրապետում (գրել-կարոյա):

Պայմանները ամբողջաշնորհները կը լան դիմել Կալուածոց գրասենեակ:

*Բերիոյ Դայոց Թէսի
Կալուածոց Դոգաբարձութիւն*

Սորգիւնեան յուշեր - 5

ՀՐԱՎՔԸ

Յակոբ Միքայելեան

Նորդիւնցի երեխաներուս համար ամենաարկածալից խաղը «քարպիթ պայտեցնել» է եր: Անշուշտ արիեստառուներուն ծանօթ է այս նիւթը՝ քարպիթը, որ մետաղներու զօդումի համար կ'օգտագործուի: Կրաքարի խճաքարեր են, որոնք մարտած չեն, կենդանի են, այսինքն, եղր ջուղի մեջ դրուին, կեանք կ'առնեն, կը սկսին փոփրի ու կագեր կ'արձակեն: Այդ կազն է, որ կ'օգտագործուի մետաղներ իրար ագուցելու համար:

Մեր տղաքը ամիան արձակուրդներուն, արիեստառու վարպետներու մօտ աշկերտութեան ընթացքին, ծանօթանալով անոր յատկութեան, զայն կ'օգտագործին հետաքրքրական, սակայն վտանգաւոր խաղն մը համար, որ մոցումի ալ վերածուեցաւ:

Սուտերու թաշչան/ծանօթացուցած էի ծեզի, այն բաց տարածքն էր, որ Նոր Գիւղի սահմանն կ'երկարեր մինչեւ սինեմա կրաքս: «Սուլսերու» կ'ըստինք, քանի որ հոն, հսկայ խուրձերու կը կուտակութին Սուսի (Մատուտակի) արմատները, որոնք կ'օգտագործութին համեր, զովացուցիչ խմիչք մը պատրաստելու համար: Այդ խմելիքը վաճառողները իրենց կրնակին վրայ կը կրիին զայն պիտին ծխոշոր տակառիկի մը մեծ ու պիտին ծեայ թատերով ալ կը վաճառէին՝ մարդոց ծարաւը յագեցնելու համար: Անոնք զոյգ այդ թատերը այնպիսի վարպետութեամբ իրառու կը զարնեին, որ գրնոցը կը տարածուիր ամեն կողմ, աւետելով սուսմինքալուստը:

Ուրեմն, այդ բաց տարածքը դարձած էր թատերաբեմը մեր խաղերուն եւ յատկապես քարպիթի պայտեցման մրցումներուն:

Մեր մեջ կային խաղին գիտակ ճարտար տղաք, որոնք գետինը փոքր փոս մը կը փորիին, քարպիթի խիճերը մեջը կը տեղաւորիին, ջուր կը լեցնին ու վրան կը դնին շրջուած թիթեղի տուփ մը, որ վերի մասեն գամով ծակած կ'ոլլային ու շուրջոցինով կը պատէին, որ օդ չառնէ: Ասկիս նախապատրաստական աշխատանքն էր, մրցումը կը սկսէր, երե խումբին տղաքը հեռուն գետինը պառկած կը սպասէին, որ խումբին դեկավար երկար եղէքի մը ծայրին փաթթուած լաթը վառէ լուցկիով ու մօտեցնէ թիթեղին վրայի բացուածքին: Տուփին մէջի բանտարկուած կազը երե կրակ տեսներ, այնպիսի պայտիւնով վեր կը թռչէր, հսկ մենք բոլորս մեր ականչները մեր ձեռքերով փակած կը հետւելիք: Որքան քարձո՞ր թռաւ թիթեղը, այդքան յաջոր եղած կ'ոլլար պայտումը: Մեր յաղթական աղաղակներուն հետ քանի մը մեծ տղաք միւս խումբերուն պայտումներուն արդիւնքները աչքով չափելով, կ'որոշէին թէ ո՞ր խումբն է օրուան յաղթողը:

Պատահեցաւ որ օրին մէկը այս բոլոր նախապատրաստական գործողութիւնները ըրած, աւարտած էինք: Երե եղէքին ծայրի կրակը կը մօտենար տուփին, ուրկէ չես գիտեր 2-3 տարեկան աղջնակ մը վազելով մօտեցաւ ու հետաքրքրութեամբ տուփին վրայ յակեց գլուխը, երեւի տեսնելու համար թէ ի՞նչ պիտի ըն կրակը: Մեր սարսափահար սկսանը պոռքտալ, կրակը տորուած էր ու ահա տուփը հսկայ մղումով վեր պիտի թռչէր, - Աստուած մի արասցէ, - Երեխային գլուխն ալ հետք...

Այս բոլորը կը վերիշեմ ու մարմինս կը փշաքաղուի: Չտեսնելու համար ըլլակիքը, մեր աչքերը փակեցիք: Ու Աստուած իմ, առաջին անգամ ըլլալով տուփը չպայտեցաւ: Ինչ կ'ուզէ անուանեցէր՝ բախտ, նախախնամութիւն... բայց ես պատահածը ՀՐԱՋՔ անուանեցի:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

الوَدْيَان

www.alwedianhotel.com

مِشْتَى الْحَلُو - كَفْرُون

ԱԼ ՈՒՒՏԵԱՍ ՊԱՍԴՐՈՒ
(Իլիաս Ռիատ Նասսար)
Մաշթա ալ Հլու-Զաֆրուն

Ծեղեղ բնուրիւն, ընտանեկան մթնոլորտ,
մատչելի գիներ

Պատրաստակամութիւն կը յայտնենք ընդունելու սկաուտական եւ
միութենական խումբեր:

Յաւելեալ մանրամասնութեան համար հեռածայնել՝ 043 581298 -
043 583559 - 0944533577 թիւերուն:

ՊԱՏԿԱՌԵԼԻ ՌԻՍՈՒՑԻՉՆԵՐ

ԵՒ ԵՐԱԽՏԱԳԵՏ ԱՃԱԿԵՐՏՆԵՐ

Լիլիտ Շավոյշյան

Իմ պատանեկան տարիներն իւեր, միշտ ալ շեշտուած հակում մը ունեցած եմ կարդալու երեւելի դժմքերու յուշագրութիւնները:

Հոչակաւոր անուններու, գրագւներու, եկեղեցական կամ թատրոնական գործիչներու, քաղաքական ու պատաշին դէմքերու չոր ու ցամաք կենսագրութիւնները անքաւար գտած եմ անոնց իւկական դիմագծութիւնը ճանչնալու տեսակետ: Շետեւաբար, ճըգնած եմ գիտնալու անոնց կեանցին մանուց կեանցին մանուց թափանակութիւնները... Բայց ինչպէս: Յուշագրութիւններ ընթերցելով անոնց մասին:

Վերշերս, երկրորդ անգամ ըլլալով իմ գլուխը հակեցի 200 էջանի յուշագրական սրանչելի հատորի մը, որ կը կոչուի «ԽԱՆՈՒՑԻԺՆԵՐՈՒ»: Գիրքը տպուած է Պեյզութ, 1984-ին: Շեղինակ՝ Մուշեղ իշխան, բոլորին ծանօթ լիբանանահայ բանաստեղծը, տուներու ու տաքուկ երդիններու անոնանակի երգիչը:

Ս. իշխան յուշեր եւ տպաւորութիւններ կը փոխանցէ այստեղ՝ իր պատկանելի ուսուցիչներուն մասին:

Ի՞նչ ուսուցիչներ...

Արդարեւ, ան նախ կը խօսի Յակոբ Օշականի մասին, որուն աշակերտելու բախտն ունեցեր է Կիպրոսի Մելգոնեան վարժարանին մէջ, 1928-1930:

Յետոյ, շատ հետաքրքրական տեղեկութիւններով կ'ոգեկուէ բարի յիշատակը ազնուական ուսուցապետի մը՝ պատմագէտ փիրոֆ. Նիկոնյան Աղոնցին, որուն աշակերտեր է ինք 30-ական թուականներու վեր-

Այս երգիծանկարը գործն է լիբանանահայ տաղանդարու ծաղրանկարիչ Տիրան Աճեմեանի: Արուեստագէտը իր գծանկարը կոչած է «Կուակը», որ ինչպէս ծանօթ ԵՄ Սուշեղ իշխանի բանաստեղծական հատորներէն մէկուն խորագիրն է: Երգիծանկարին մէջ՝ կրակը պատկերուած է Ս. իշխանի կօրուացած ու հերածակ մազերուն ընդմէջն...

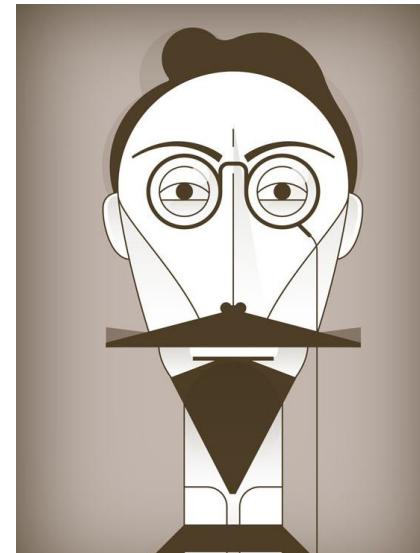
մը արագ նշումներ:

Ըստ Ս. իշխանի, Շանթ (որ ճեմարակի տնօրէնն էր) տեսաբար իր աշակերտները կը խրատէ գրեթէ նոյն բառերով. «Աշխատեցը ՄԱՐԴ ԸԼԼԱ. մարդը տիեզերի բալճրագոյն արժեքն է»:

Օր մը, ճեմարակի աւարտական հանդեսին, շղանաւարտներուն վկայականները բաժնելէ առաջ, յայտարարեր է. «ԱՄԵՆԱՆՉԱՆԱՏՈՐ մարդին իսկ մահը ԿԱՌՈՒ ՄԸ ՃԱ ճագէտ միայն. Երկու խեղճ բառերու մէջ ամփոփուած անուն մը: Ինչ որ կը մայա անմահ եւ կը դիմանայ դարերու աւերին՝ ատիկա մարդուն ԳՈՐԾՆ Է»:

Ս. իշխան կը վկայէ տակաւին, թէ ամեն անգամ որ հանիսիսաւոր առիթով մը Շանթի բարեկամները «Երկար կեանք» կը մաղթէն իրեւ, ան ժպտերն դէմքով կը պատասխաներ:

-Աշխատելու կարողութիւն մաղթեցէք. աշխատանքը գրկուած ապրիլը անիմաստ է: Կ'ուզէմ մեռնիլ այս օրը՝ որ չկարենամ աշխատիլ:

Լիլիտ Շանթ (Երգիծանկար)

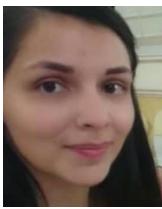
շերո՞ Պրիւքսէլի համալսարանը իր ուսանողութեան օրերուն:

Այսուհետեւ ալ, լայնորէն դիմաստուերներ կը գծէ թէ՛ Նիկոլ Աղբալեանին եւ թէ՛ Լետն Շանթին, որոնք իր ուսուցիչներն եղեր են Պեյզութի հայ ճեմարակն ներ:

Ս. իշխան, ի՞նք ալ հետագա-

Աշակերտական Անկիւն

Դարրութական Կենսը Ասուշ է, Ասուշ

Զուլայ Պողոսյան

Բոլոր մայրերը, կը խորիհմ, իմ մօրս պէս, իրենց գաւակներուն պատմած են դպրոցական կեանքի մասին, նախքան անոնց դպրոց յաճախելը: Մօրս պատմածը հեքիափի նման էր: Մասուկ տարիին դպրոցը սիրելի վայր մը եղած է ինչի համար: Բայց երբ փոքր էի, դժուարութիւն կ'ունենայի վարժություն դպրոցական ընկերային մթնոլորտին, որովհետու չէի ուզեր բաժնուիլ տունեւն:

Որքափ մեծացայ, այսքան համեզուեցայ որ միայն տունը չէ այս վայրը, ուր մանուկը կը մեծնայ ու կը սորվի, այլ նաեւ դպրոցը շատ մեծ դէր կը խաղայ աշակերտը կեանքին համար պատրաստելու՝ անոր տալով ուսում եւ կրթութիւն:

Կամաց - կամաց դպրոցական ընկերային կեանքին ա՛ աւելի ընտելացայ: Դպրոցը եղաւ առաջին վայրը, ուր ես ունեցայ իմ առաջին ընկեր-ընկերուիկներս եւ շատ լաւ ուսուցիչ-ուսուցչուիկներ, որոնք հոգիով ու սրտով ամենեւն դժուար նիւթերն ալ սիրելի ու հասկանալի կը դարձնեին մեզի: Դասարան առ դասարան անոնք բացին մեր առջեւ կեանքին գեղեցիկ բաները, գիտութեան գաղտնիքները, սորվեցուին լեզուներ: Անոնք միայն ցերեկը չէ, այլ գիշերն ալ խառնեցին ցերեկին, որպեսզի պատրաստեն ապագայի ուսեալ եւ տիպար մարդիկը:

«Դպրոցը ձեր երկրորդ տունն է», դպրոցի մասին ամենեւն սիրած խօսք ասիկա է: Ինչի համար խկապս այդպէս է: Դպրոցական կեանքը որքան կը մօտենայ աւարտին, ես կ'ուրախանամ որ ինչի կը սպասեն նոր կեանքին նոր փորձառութիւններ, նոր շշանակ, նոր ընկերներ, բայց կը մտածեն նաեւ, թէ ուրիշ ո՞ւր կարելի է գտնել դպրոցական կեանքին նման անուշ կեանքը:

Հար. 12 >

**Քեսապի Ազգ. Ուսումնասիրաց
Միացեալ ճեմարան, Ժ. կարգ, 14-3-2014**

Ծնթ. Զուլայ Ներկայի Հայաստանի մեջ արաբագիտութեան ճիւղ մագիստրոսի ուսանողուի: Ան ջութակահար էնաեւ:

ՄՏՈՐՈՒՄԵՐ՝ ԲԱՐԵԿԱՄԻ ԵՒ ՎՆԾԱՆՈԹԻ ՄԱՍԻՆ

Սարին Գրիգորեան

Մինչեւ ե՞րբ մարդիկ պիտի ճամբեմ: Մինչեւ ե՞րբ ընկերներուն եւ հարազատներուն «ցտեսութիւն» պիտի ըսեմ առանց իմանալու, թէ ե՞րբ է մեր յաջորդ հանդիպումը:

Թեպէտեւ օրերս նոր միջոցներ կան մեր աշքերէն հեռու, բայց սրտակից հարազատներուն հետ հաղորդակցելու, սակայն ուն առ ուն խօսիլը, ժամանակը, նոյնիսկ աշքերու իրարու միտք մը հասցնելը տարբեր ուրախութեամբ կը պարունակ մեր սրտերը:

Հալեպի պատերազմը ինչ՞ո՞յ չի ըլլեց երիտասարդներն, որոնք պատանի էն պատերազմին սկիզբ, սակայն անոր աւարտին չափահաս դարձան, առանց ապրած ըլլալու պատասխթեան սիրազեր օրերը:

Ո՞վ կը մտած մարդկային կորուստներու մասին: Մարդկային կորուստ ըսելով, կ'ուզեմ նկատի առնել նաեւ այս բոլոր յարաբերութիւնները, զորս պիտի մշակեին եւ ապրեին որոշ մարդոց հետ, սակայն չապրեցանք: Ինչ ծանր գգացում է մտերիմ մը վշտացած բաժնուիլը եւ մեր միջեւ գոյացած սիսալ հասկացողութիւնը սրբագրելու առիթ չունենալը: Եթէ նոյնիսկ մեր պայմանները բարեւառուին, ինչ օգուս, երբ մտերիմ բարեկամ տեսնելու կարելիութիւն չունիմ այլեւս, երբ լոյց յուշերով կը միսիթարուիմ: Ուր որ այցելեմ դէաք մը, քրքի մը կը յիշեցնեն հարազատներս, որոնց հետ միասին այցելած էի այդ վայրը օրին: Անծանօթներս անգամ մեկնած են այլեւս: Անծանօթներ, որոնց կրկին կրնայի հանդիպիլ եւ ընկերանալ,

Հար. 12 >

**Հալեպի Պետ. Համալսարանի Համակարգչային
Գիտութիւններու բաժնի ուսանող**

Մյար

Ո՞ւ Պէտք է Ամօնայ

Յովհաննես Օհանեան

Ո՞ւ պէտք է ամչնայ...

Եւ ինչո՞ւ պէտք է ամչնայ, երբ ամբողջ սերունդ մը հաշիամուիլ պէս կը սրվկուի «հայկական երաժշտութիւն» կարծուած աղբով, որ սա ուսանց ազգի պատմական մշակոյթը կը ներկայացնէ: Ե՞՞ որ մենք մշակոյթի ժողովուր կուրու ենք եւ ամբողջ աշխարհը մեզ օրինակ կը բերէ:

Աշխարհի մշակութասեր ազգերը հետաքրքրուած են Կոմիտասով, իսկ մենք անոր երգերու փոխարինած ենք թրքաբառոյ պիտարեկով:

コミタス生誕150年に

第3回アルメニア音楽祭

Ո՞ւ ի յիշեցում Կոմիտաս եւ իր յաջորդներու գիւղե-գիւղ, քաղաք-քաղաք թափարելով կիրկեցին հայկական մաքրամաքուր երաժշտութիւնը, իսկ ներկայիս «սիրուած երգի» ները, նոյնաւու գիւղե-գիւղ, քաղաք-քաղաք պտերելով կ'աղաւաղեն մեր երաժշտութիւնը՝ կթան կովերու ճաշակին յագուրդ տալով: Յետեւարար, կաթեն օգտուողներուն համար բառաչը անուշ կը թուի, «արուեստ» ալ կրնայ համարուիլ...:

Վերջերս, ճափոնի Կոմիտասի հիմնարկին դիմատեսրի Եջին վիայ գետերուած էր 2015-ին ՀՀ Սփիւռքի Նախարարութեան կողմէ իրենց տրուած գևահատագիրին պատկերը: Ի՞նչ Նախարարութիւն, որմէ լուր չունիսք: Թաւշեայ Հայաստանին մէջ ո՞ւ Սփիւռքը, ոչ ալ մշակոյթը նախարարութեան արժանի էն: Սփիւռքը՝ դուխով, մշակոյթը՝ մուխով, մնացածն ալ՝ սոխով կը տուայտին: Միայնթէ մեր կովուր կը շատ տի չուտէ, յետոյ կաթը կը հոտի:

Ո՞վ պէտք է ամչնայ, մշակութասեր կո՞վը, թէ մշակոյթի պահապան կովարածը:

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Յուեյթաբնակ գրող Կարօ Արսլանեան «Հայ Մամուլի Տարուան» առիթով «Գանձասար»ին կը նուիրէ 10000 ս.ուկի:

ԿՐԹԱՍԻՐԱՑ Ա. ԶԵՄՊԵՐՃԵԱՆ ԵՐԿՐՈ.
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԻՋԱԿԱՐԳԻ ԵՒ
ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆԻ ՎԿԱՅԱԿԱՆԱՑ
ԲԱԾԽՄԱՆ ՀԱՆՊԱՍՈՒԹԻՒՆ

2018-2019 տարեշրջանի աւարտին Կրթասիրաց Ս. Չեմպերճեան Երկրորդ վարժարաններ շղանաւարտ դարձան 64 միջևակարգի եւ 69 Երկրորդականի աշակերտներ, որոնց աւարտական համելքը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 6 Յուլիս 2019-ին, Երեկոյեան ժամը 7:00-ին, Կրթասիրաց Մշկաց Միութեան «Հ. Գարդիկեան» սրահին Ներս, հովանաւորութեամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեշան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Ս. Եպս. Զօպութեասի:

Հանդիսութելինը բացուեցաւ
Սուրբիոյ Եւ Հայաստանի քայլերգնե-
րով, ապա Ներկաները մէկ վայրկ-
եան յունկայս յարգեցին յիշատա-
կը Սուրբիոյ Եւ հայազգի նահատակ-
Ներուն:

9-րդ կարգին բացման խօսքով հանդես եկան ՈՒթա Խաչօ, Ժուլէ Շանահաւ Եւ Միջիամ Զիանէ (արաբերէն), հսկ Դալիհա Կետողլանեան, Սերենա Քեպապեան Եւ Վիոլէթ Պայտոն (հայերէն), որոնք ողջունեցին Ներկաները Եւ Երախտագիտական խօսքերով լաւագոյնը Մաղթեցին հայ ակերտումի ջերմ այս կործանին Եւ ուսուցիչներուն:

Օրուան Հանդիսավարն էր Մարինա ՉիլԱբուեան-Պողկեան: Ելոյթ ունեցաւ վարժարանի աշակերտական երգչախումբը մասնակցութեամբ 9-րդ եւ 12-րդ կարգերու խումբ մը շրջանաւարտներու, գեղարուեստական ղեկավարութեամբ թժեկ. Սարգիս Խոկենեանի: Վյունիենտեւ արաբերեն եւ հայերեն ասմունքներով հանդէս եկան 9-րդ եւ 12-րդ կարգերու աշակերտները, որոնց արտասանած թերթուածները համարած էին վարժարանիս հայերենաւանդ ուսուցչուի Յուշիկ Ղազարեանը եւ արաբերէնի ուսուցիչ Արա Մոլշաֆեանը: Ապա, 12-րդ կարգեն Ծիլա Թերպապեան իր հմայիչ ճայնով մեւերգեց «Ամպի Տակից» ը, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ Յովհաննես Օհանեանի: Առևո Պապաջանեանի «Ելեկիս» ստեղծագործութիւնը Նուագեց 12-րդ կարգեն Բեկի Չամսաքեան(դաշնամուր): 12-րդ կարգեն Նաում Նաում արաբերեն երգ մը երգեց, ապա Սարա Նաում հանդէս եկաւ մենապարով, որմէ ետք խումբ մը աշակերտներ հայկական պարով թնդացուցին

ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ ՅՈՎԱԵՓ ՏԵՐ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հրամեցի այս տիտուր պահուն, մեր գլուխները կը խոնարհեցնեմ եւ մեր յարգանքի Վերջին տուրքը կը մատուցեմ ՀԵՍ-ի, ՀՄԸՍ-ի եւ Համազգայինի վաստակաշատ ու հաւատարիմ ընկերներէն, Հալեպի նուիրեալ ազգայիններն Յովսէի ՏԵՐ Մասութեա- սի շիրիմին առջեւ։

Նկարագիրով հեզ եւ վեհանձն հայու կերպարը մարմնաւորող ընկեր Յովսեփօ Մեր մտքերուն մեջ դրոշմուած պիտի մսայ որպես առաքինի հայր, գտարիլն հայ եւ հաւատարիմ ընկեր:

A formal portrait of Hrachia Vardanyan. He is an elderly man with white hair, wearing a dark suit, a white shirt, and a patterned blue and gold tie. A gold medal with a red ribbon is pinned to his left lapel. The background is a soft-focus image of the Armenian flag.

Սիրելի ընկ. Յովսէփ,

Երկարատեղ հիւանդութեանդ յաջորդած անգութ մահը անխուսափելիօրէն եկաւ ու քեզ իշեց քու սիրելիներէդ, հարազատներէդ եւ ընկերներէդ: Դուն մեզ մէտ առ յաւետ բաժնուեցար, սակայն քու անհատականութեանդ վեհութեամբ եւ գաղափարապաշտ մտցովի մեր սրտերուն մէջ պիտի յաւերժանաս, արժանանալով մեր բոլորին սրտագին աղօթքներուն:

Ճիշտ է, վերջին շրջանին անողոք հիւանդութիւնը թոյլ չտուաւ, որ շարունակես ազգային ու միութենական գործունեութիւնդ, սակայն հարազատ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒԴ քաջ Վկայութիւնները ցոյ բարութեանդ, նուիրումիդ ու հաւատարմութեանդ մասին, անունդ աևսմահ ու յիշատակդ խընկերի ահոն ապիկ։

Թռող Աստուած թե արժանի ընէ Երկնքի արքայութեան Եւ հոգին հասզէցնէ լուսեղին իր յարկին տակ:

Հողը թեթև ըլլայ վրադ, ՀՄԸՄ-ական եղբայր եւ գաղափարական ընկեր Յովսէս:

ՀԱՀՄ-ի Սուրիոյ Շրջ. Վարչութիւն

Եան Հաստատութեան, Հարլըրտ Գարդակէօգեան Հաստատութեան, Ծինշեան Յիշատակի Ձեռնարկին Երույր անոնց, որոնք մշտապէս Նեցուկ կը կանգնին այս կրթօճախին:

Տնօրէնը յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց Բերիոյ Յայոց Թեմի Բարեգան Առաջնորդ Գերշ. S. Մասսիս Ս. Եպս. Զապուեանին, իր հայրական հոգածարութեան համար: Ինչպէս նաև Երախտագիտական խօսք ուղղեց Վարժարանի պետական տնօրէն Մուհամմատ Յաֆէզին եւ Յալէպի պետական կրթական տնօրէն հյարակիմ Մասոյին, սուրբիական հայրենիքին եւ անոր Վահագուր Նախագահ Տոք. Պաշար ալ Աստին:

Այսուհետեւ թմբարձուացան 9-րդ
Եւ 12-րդ կարգի աշակերտները:
12-րդ կարգին հրաժեշտի խօսք ար-
տասանեցին Ռուէտ Սուէտ Եւ Ալբ-
ուանեթ հիհաս (արաբերէն), հսկ Ծի-
լա Քերպապեան Եւ Ռազմիկ Մազ-
լումեան(հայերէն), հիւնց դրդիական
բարեմաղթութիւնները ուղղելով
Կոռասինուա Լոթօնակիւն:

Հուսկ՝ տնօրենը բեմ հրա-
ւիրեց Բերիոյ Յայոց թեմի Բարե-
ջան Առաջնորդ Գերշ. S. Մասիս U.
Եպս. Զօպուեանը՝ կատարելու վկա-
յականաց բաշխումը: Յանդիտու-

թեան Առաջնորդ Մրբազան Հայրը իր եղանակից պատգամը ուղղելով աշակերտութեան ուշադրութեան յասձնեց փոքր կարողութիւններով մեծ երազներ փայփայելու կարեւորութիւնը: Ան աշակերտներուն պատուիրեց Վերջակետ չղետ ուսման ընթացքին, այլ ուսումը սիրելով բարձրանալ եւ վաւերական դեսպանները դառնալ Կրթասիրաց վարժարանին: Ան օրինակ բերաւ Սուլիկական Հայրենիքը, որ հսկայական փոթորիկէ անցաւ, սակայն անոր կամքն ու երազը աւելի մեծ ըլլալով պատերազմի դժուար եւ դժբախտ պայմաններուն մէջ կրցաւ հաստատուն մնալ:

Սրբազն հայրը շնորհաւորեց
շոշանաւարտ աշակերտներն ու
իրենց ծնողները եւ գլահատական
խօսք ուղղեց վարժարանի հոգա-
բարձութեան, տնօրինութեան եւ
ուսուցաւական և ապահովական:

Հանդիսութիւնը փակուեցաւ «Պահպանիչ» աղօթրով:

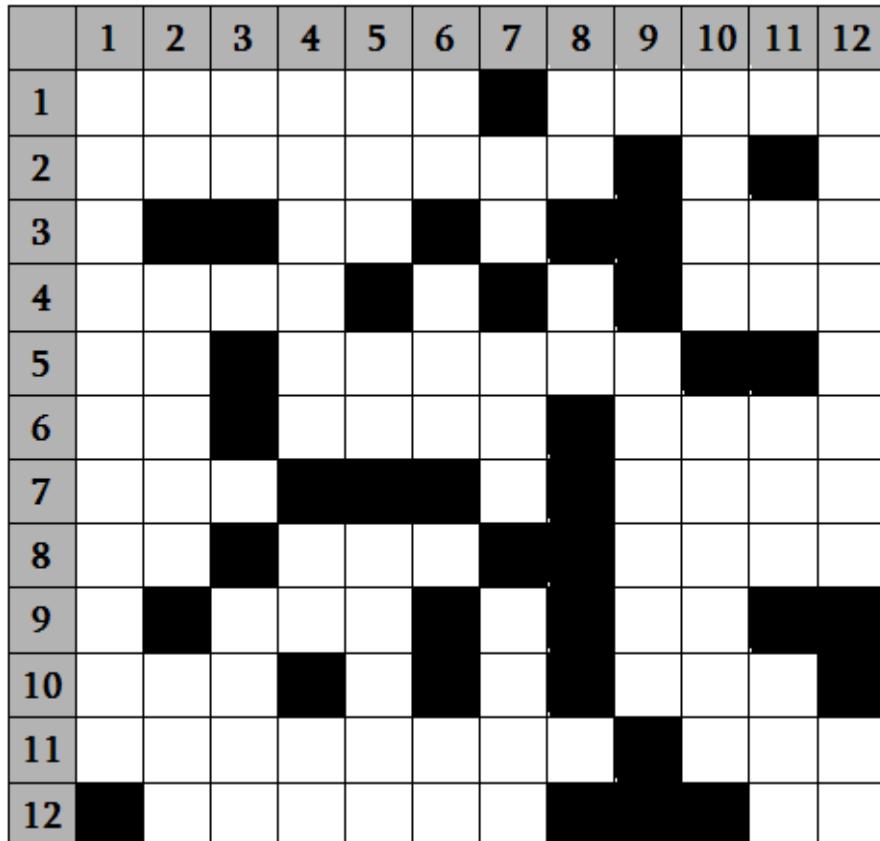
Թոթակից

ԽԱՉԲԱՌ (ՄԽ 302)

ՄՏԱՄԱՐԴՀԱՆՔ

Յուլիս թ. 2019 12

Հորիզոնական

- Պաշտօնական խօսքի լրաբեր: Հարուածի մը նշանակետ:
- Վճիտ, ջիւց:
- Անձնական դերանուն: Ցուրտ:
- Գետին ծածկելու բռնդէ ծածկոց: Արարած:
- Հակառակ՝ տարի մը անունը: Յայր Վրահամին գաւակը:
- 430: Իգական անուն: Ծոյն:
- Որոշուած գին: Հակառակ՝ թատերական ներկայացումի դադար:
- Հակառակ՝ տարի մը անունը: Ցետոյ: Ծնօտ:
- Անուշահամ պտղատեսակ: Տարի:
- Կղզանք: Վաղեմի:
- Ողջամիտ: Անսունի ուտելիք:
- Կողոպտել: Տարի մը անունը:

Ուղղահայեաց

- Պաևը Օթոմանի գրաւումին կազմակերպիչն ու դեկավարը:
- Վրիլը: Բուսական ալիրի (Նշայ): Հասկցի՞ր:
- Հակառակ՝ անձնական դերանուն: Ողբալ:
- Հարցի մը պայմաններուն ամբողջութիւնը: Կրկնուած ձայնաւորներ:
- Ցուցական դերանուն:
- Հայկական մականուններու վերջավանկը: Զայնանիշ: Հակառակ՝ մին ու ուկորը կրծող հիւանդութիւն:
- 5060: Կեռասի թթուաշ տեսակը: Զայնաւոր տարեր:
- Փոքրացնող մասմիկ: Խոշոր կապոց: Դեպի հանգրուան:
- Հակառակ՝ 4009: Զայնանիշ:
- Կտեղնագործի փայտէ շրջանակ:
- 10: Վայրկեան: Մարտիկ:
- 11: Կրկնուած ձայնաւորներ: Արական անուն: Ցոգնակերտ մասմիկ:
- 12: Ծաղրածու: Տարի մը անունը:

ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ...

▼ Սկիզբ՝ էջ 10

այդ հաւանականութիւնն ալ չկայ այլեւս: Ճակատագի՞՞ն է սա, թէ մեզ զի վիճակուած ցաւ ու կարօտ, հաւանաբար մեր մեղքերուն պատճառվ նաեւ: Ամեն բան ճակատագրին վերագրելը աւելի դիւրին ընտրութիւն է սակայն:

Կը մտածեմ, կը մտածեմ վերոյիշեալ հարցերուն մասին եւ կը համոզուիմ, որ կեանքը կը շարունակուի: Հարցումներու տարափը կրկին կը տեղայ մատղաշ մտքիս մէջ, հարցումներ, հարցումներ, անպատասխան մնացած հարցումներ...:

Բայց դեռ յոյս ուսի՞մ օտարերու հետ իսկ ծանօթանալու եւ նոր

բարեկամութիւններ հաստատելու, երբ երկրեն մեկնող անծանօթին հետ ծանօթանալու առիթն իսկ կորսնցուցած եմ օրին:

Դարրութան...

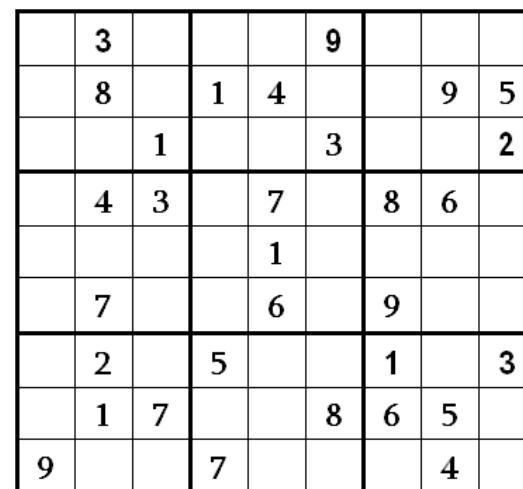
▼ Սկիզբ՝ էջ 10

Շատ կը փափաքիմ մանկանալ, եւ կրկին անգամ դպրոց յաճախել: Դարրութան կենարս նորին ապրիլ: Ավասուս որ ժամանակը չենք կրնար եւ դարձնել եւ նորեն մանկապարտեզն սկսիլ:

Կ'ուզեմ ըսել բոլոր աշակերտներուն, յարգը պէսոք է գիտնալ դըպրոցական ամեն մէկ օրուան, որովհետեւ անուը անկրկնելի են ու անչափ անուշ:

Պատրաստեց Մարինա ԶիլԱբոչեան-Պողիկեան
ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄԽ 301)

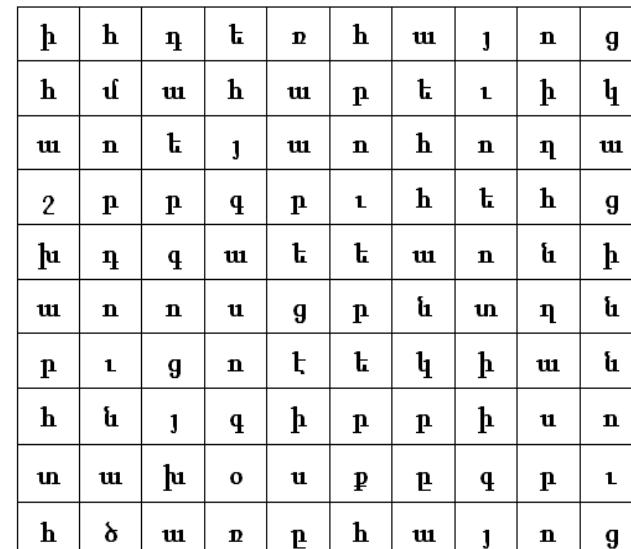
Տեղաւորէ (1-9) թուանշանները (9x9) քառակուսիններուն մէջ այսպէս, որ իւրաքանչիւր հորիզոնական եւ ուղղահայեաց տողի մէջ, ինչպէս նաև (3x3) տուփիկի մէջ մէկ անգամ արձանագրուին:

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 72)

Սիլվա Կապուտիկեանի բանաստեղծութիւնները ջնշելով գտնեած պահուած բառը:

Պահուած բառը 11 տառերէ կը բաղկանայ եւ կը ներկայացնէ Կապուտիկեանի բանաստեղծութիւններն մէկը:

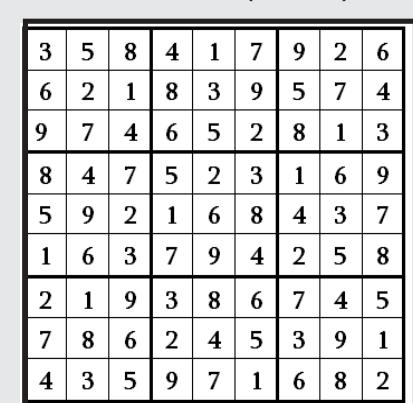
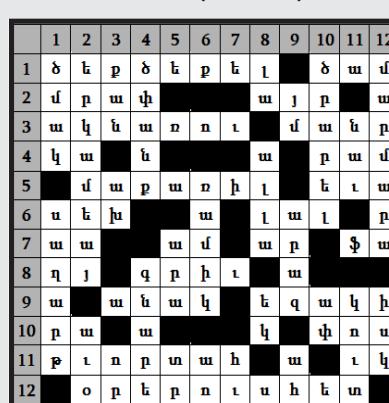

«Խօսք իմ Որդուն», «Հող Հայրենի», «Հայոց Աշխարհ, Հայոց Երկիր, Հայոց Հող», «Կացինն ու Շառը», «Դեռ Հաւատա», «Երգ Երգոց», «Արեւի Սերը»

ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ

ԽԱՉԲԱՌ (ՄԽ 301)

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄԽ 300)

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 71)

Պահուած բառն է՝ «Ես Այն Եմ Եղել»

ԽՈՅ

Յարմար շաբաթ է հրապարակային հասդիպումներու համար: Դիտի յաջողիք գրաւել ազդեցիկ մարդոց համակրանքը:

ՑՈՒ

Զեր մտերիմները կրնան համաձայն չըլլալ ծեր աշխատելանքին, նման պարագաներու մի՛ պնդք ծեր տեսակետը:

ԵՐԿՈՒՐԵՎԿ

Հետեւեցեք ծեր գաւակներուն ընկերային յարաբերութիւններուն: Օգնեցեք, որ անոնք դիւրաւ լուծեն ընկերային հարցերը:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Տգես մարդոց հետ մի՛ վիճաբանիք: Անոնք յաճախ չեն ընդունիր իրենց տգիտութիւնը, եւ հարցերը կը դիտեն միայն իրենց ուսպեակեն:

ՍՈՒԹ

Բազմազբաղ էք: Ժամանակ տրամադրեց ծեր ընկերներուն: Աշխատանքը վերջ չունի:

ԿՈՅՑ

Լուծումներ պիտի գտնեք ծեր ընկերներուն հետ ունեցած զրոյցի եւ ընսարկումներուն ընթացքին: Համագումարի մը մասնակցելու հրաւեր պիտի սուանաք:

ԿՇԻՌԵ

Այս շաբաթ պիտի ստանաք այնպիսի առաջարկներ, զորս ընդունելով պիտի բարեւաւք ծեր նիւթական վիճակը:

ԿԱՐԻԾ

Զեր փափաքած արդիւնքը ծեր պիտի ձգեք շնորհի ծեր յամառ աշխատանքին: Լուր մը պիտի ստանաք եւ շատ պիտի ուրախանաք:

ԱՐԵՆԱԻՐ

Յաջողութիւն արձանագրելու եւ նպատակներ հրականացնելու համար մեզի անհրաժեշտ են ճշմարիտ գործընկերներ, աշխատանքային յարմարաւետ միջավայր:

ԱՅԾԵՂՔԻՒԹ

Մինակ մի՛ մնաք, այլ մասնակցեցեք խմբային աշխատանքներու: Մինակ մի՛ կայացնեք ճակատագրական որոշումներ, ծեր հարազատներուն կարծիքն ալ հարցուցեք:

ԶՐՅՈՒ

Մի՛ դիմեր վիճաբանութեան, երբ անհասկացողութիւն տեղի ունենայ ծեր եւ ծեր ծանօթներուն միջեւ: Պինդ պահեցեք ծեր շիղերը եւ աշխատեցեք տրամաբանական լուծումներ գտնել ծեր հարցերուն:

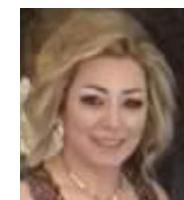

ՉՈՒԿ

Նոր գաղափարներու գերին մի դառնաք: Աշխատանքի մէջ լաւագոյն դիրքորոշումը ինքնուրույնութեան ցուցաբերումն է:

Յուլիս Բ. 2019 13

Սուսաննա Ստեփանյան-Սարվարաշենյան

Փայլու Մաշեր ու Խեսալու Համար

Մազերը ոչ միայն մեր գեղեցկութեան կարեւոր բաղադրիչներն են համարուին, այլև մեր առողջական վիճակը կը ցոլացնեն:

Առողջ եւ փայլուն մազեր ունենալու համար անհրաժեշտ է շաբաթը երկու անգամ լուալ մազերը, որը պեսի մաքրենք զանոնք փոշիեն ու մարմինին արտադրած իրեն:

Շաբաթը մեկ անգամ պետք է ծիւթախողով ծեփել եւ լուալ մազերը: Իւղով ծեփեցեք ծեր մազերը շաբաթը երկու անգամ: Մասնագետներ կը թելադրեն յօյօ իրոց: Սօտարաբապես մեկ դգալ ծեր ափին մէջ դրեք ու մատներով շփեցեք ծեր մազերը եւ ապա սանտրեցեք: Կարելի եղած չափով զայն պահեցեք ծեր մազերուն վրայ մինչեւ լոգանք:

Նախընտրելի է գործածել որակաւոր շամփուններ եւ մազի տեսակին համապատասխան սնուցիչ բանվեր:

Կարելի եղածին չափ հեռու պետք է մասական շերուցիչն եւ ընական ձեւով չորցնել մազերը: Իսկ ելեկտրական շերուցիչ օգտագործելու պարագային, ծեր մազեն քանի մը սմ. հեռու բռնեցեք զայն:

Ամրան պետք է մազերը պաշտպանել արեւելն եւ աւագանի ջրորին քլորին:

Պետք չէ տեւարար ներկել մազերը: Մազերուն սնունդը կախեալ է նաև մեր ստացած սնունդին: Անհրաժեշտ է հաւասարակշռուած եւ այլազան սննդամթերք օգտագործել: Ծխախոտը, ինչպէս նաև չափազանցուած սննդականունը բացասական ազդցութիւն կրնան ունենալ մազերուն առողջութեան վրայ:

Մազերն անընհատ ծիգ մի կապէք, ըստ կարելոյն խուսափեցեք քիմիական արտադրութիւններ օգտագործել եւ ընական մազմզուկներով սանտրեք օգտագործեցեք:

Մերսեցեք գիշամաշկը: Մերսումը կը նպաստ արեան շշանառութեան բարելաւումին եւ մազերու արագ աճումին:

Եթե մազերը թեփուտած են, խուսափեցեք ծեր գլուխը տաք ջուրով լուալին (ընդհանրապէս նախընտրելի է մազերը գաղ ջուրով լուալ):

Չեր սնունդին մէջ օգտագործեցեք թարմ բանջարեղենն եւ սպիտակուցներ: Յաճախ կտրեցեք մազերը: Ճիշդարորուած ծայրերը ի վերջոյ մազաթափութիւն կը յարաջացնեն:

Եւ վերջապէս խուսափեցեք գերճնշուած ծեր առօրեայն: Յանգիսի ժամերը շատ կարեւոր են:

ՄԱՉԵՐՈՒ ԱՌԵՋՈՒՈՆ ԸՆԹԱՑԻԿ ՍԽԱԼՆԵՐ

-ՔՆԱՆԱԼ Թաց Մազերով

Ծատ սխալ է թաց մազերով ընալը, թաց մազերը գիշերուան ընթացքին չեն չորսար եւ մինչեւ առտու խոնար կը մնան: Խոնարութիւնը բազմաթիւ հիւանդութիւններ կրնայ պատճառել գլխու մաշկին:

-ՔՆԱՆԱԼԵ Առաջ Մազերը Երկար Ժամանակ Սխալութեալ

Քնանալ առաջ պետք չէ մազերը կապել, քանի որ անոնք կը տկարանան: Երկար մազերը

ամփոփելու համար կարելի է թոյլ հիւսք մը ընել, փոխանակ զանոնք պարկելու քաշելու:

-ՔՆԱՆԱԼԵ Առաջ Մազերը Երկար Ժամանակ Սխալութեալ

Ծատ տարածուած սխալ է քնանալ առաջ մազերը երկարաւոր սանտրելով: Սխալ կարժիք է, որ մազերը երկար սանտրելով անոնք

կը փափկանան, ընդհակառակ անոնք աւելի զգայուն կը դառնան եւ կը վնասուին: Սանտրելու արարողութիւնը պետք չէ երկար տեև:

Յովիկ Բ. 2019 15

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵՎԸ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՌ ՀԸԹԻՆ

Կիրակի, 7 Յուլիսին, Լաթաքիոյ Քղթին ակումբի ղեկավարութիւնը պաշտօնապես յայտարարեց, որ յառաջիկայ օրերուն խումբ պիտի Վերադառնայ կազմի նախկին խաղողը Մարտիկ Մարտիկեան: Աղբիւրին համաձայն, Մարտիկեանի հետ բանակցութիւնները յաջորդենամբ պասկուածն եւ ան 7 տարի արհեստավարժ կեանք անցընելէ ետք, պիտի Վերադառնայ մայր ակումբ:

Աւելցնեմք, որ Մարտիկ արհեստավարժական շրջան մը անցուց իրաքի Նաֆթ, Օմանի Ֆիլսաա, Յորդանակի ալ Ճազիրա, Պահուէյսի Ուֆահ եւ Զայթարի ալ Կրաաի խումբերուն հետ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՐՔՈՎԻ
ՄԵԶ Յ ՈՍԿԻ ՄԵՏԱԼԻ ՏԻՐԱՏԻ

Հայաստանի կրթամարտի դաշնակցութեան մամլոյ քարտուղարութիւնը յայտնեց, որ քրանիոյ Խարքով քաղաքին մէջ տեղի ունեցած կրթամարտի Բ. կարգի միջազգային միջազգութիւնը, Հայաստանի Ներկայացուցիչները տիպացած են 3 ուկի մետալի:

Աւարտականի մրցումներին յաղթական դուրս եկած են Ռուսովֆ Գարբոյեան (49 քկ.), Արթուր Սահակեան (56 քկ.) եւ Արմեն Մանուկեան (69 քկ.):

Մանուկեան աւարտականին յաղթած է իր խմբակիցին՝ Արտեն Գրիգորեանին:

Նոյն միջաշարքին պրոնզէ մետավլերու տիրացած են Սիսակ Բաղրեան (52 քկ.), Արարատ Յարութիւնեան (64 քկ.) եւ Սկրտիչ Մանուկեան (աերժանը Կշիքը):

ՄԻԶԱՐԴՎԱՅԻՆ

ԱՐԻԵԼ ՈՈՊԵՆ ԵԶՐԱՓԱԿԵՑ ԻՐ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ

Յոլանտայի հաւաքականի եւ Պայերն ՄիԱՆԵԿԻՆ նախկին կիսապաշտպան Արթուր Վան Բայերը մասնակցութեան ժամանակ անցեալ շաբթօնան աւարտին յայտարարեց, որ պիտի դադրի ֆութպոլի խաղալէ: ՄիԱՆԻԿԻՆ ակումբը շնորհակալութիւն յայտնեց Ռուպենին՝ ակումբըն ներս ունեցած իր ծառայութիւններուն համար: «Այսօր աւարտին հասաւ ֆութպոլի երիցագոյն խաղողներէն մԵկուն ներկայութիւնը մարզադաշտ: Շնորհակալութիւն ամէն բանի համար, Արթէն», թուիթթուեան գրառումով յայտնեց Պայարին պաշտօնական էջը: Ռուպենը 2009-էն սկսեալ մաս

Կը կազմէ Պաւարինյ խոլմքին: 2013-ին միևնիսեան ակումբին հետ ան նուաճեց «Չեմփիջնա լիկ»ի գաւաթը: Եզ րափակիչին 2-1 արդիւնքով անպարտութեան մատնեց Պորխոսիա Տորթմանտը:

ՊԱՐՄԵԼՈՒՄ ՆԵՐԿԱՅԱԳՈՒՑ
ՅՈՒՆԻՏԱԳԻ ՖՐԵՆԵԲԻ ՏԵ ԻՌԱՋԻ

Սպասիոյ ախոյեան Պարտելունան Ներկայացող խումբի նորեկ, հղաւատացի կիսապաշտպան Ֆրենք տէ հիսքին: Պաշտօնական շնորհահանդե-

կը նախորդեն պրազիլից Ֆիլիփէ Բոդիսիօն (130 միլիոն Եվրօ), ֆրանսացի Ուսման Տեմփէլէն (120 միլիոն Եվրօ), պրազիլից Նեյմարը (88,2 միլիոն Եվրօ) եւ ուրուկությոց Լուիս Սուլարեզը (81,72 միլիոն Եվրօ):

ՔՈՆՏԵՆԴՆԱԿԱՐՏ 2 ՏԱՐԻՈՎ

ՄԵՍԱՀԻՆ ՊԱՏԺԱԿԱՆ ՏՆՈՐԻՆՈՒՄԻ ԵՏԹԵԱՐԿԵԼ

Արժանիթինի հաւաքականի աւագ Լիոնել Մեսի ջՈՆՄԵՊՈԼ-ի հասցեին ուղած իր բողոքներուն եւ մեղադրանքներուն համար կրնայ երկու տարիով պատիժի ենթակուիլի։ Ըստ սպանական AS-թերթին, Լիոնել Մեսիի յատարա-

2022-ի աշխարհի առաջնութեան ընտրական փուլի մրցումներուն եւ 2020-ի Ամերիկայի բաժակի մրցումներուն, որոնք տեղի պիտի ունենան Արժանաթիվ եւ Քոլումպիոյ մէջ: Թիեզնենք, որ Ամերիկայի բաժակի խաղերու կիսեղահակիչ փուլին Պրագիի հետ խաղի պարտութեան ետք (0-2) Մեսսի ընսադատեց հանդիպման մրցավարները, որոնք ամբողջ խաղի ընթացքին չէին օգտուած VAR -ի համակարգէն:

ԶԵԼՍԻ ՆԵՐԿՎՅԱՑՈՒՅՑ

ԵՐ ՆՈՐ ՄԱՐԶԻՉԸ

Անցեալ շարթուան կիսուն, անգլիական Չելսի խումբը պաշտօնապէս Ներկայացուց խումբին նորանշանակ մարզիչ, Նահվկին խաղողի Ֆրանք Լամ-

Դա ցործադրություն է առաջարկություն առաջարկություն համար: Տեղին է յիշել, որ Լամպարտ որպես խաղողով Չեսիի հետ արժանացած է 11 տիտղոսի: 13 տարուան ընթացքին, ան անգիտական խումբին հետ 211 կոյ Նշանակած է:

A horizontal row of seven weather icons, each showing a sun with a yellow face and rays. Below each icon are two temperature values: a lower one on the left and a higher one on the right. From left to right, the temperatures are: 20° / 35°, 20° / 35°, 19° / 35°, 21° / 36°, 19° / 37°, 23° / 38°, and 22° / 39°.

Հայ մամուլին նուիրուած համա-
հայկական համագումարը իր աշխա-
տակըները շարունակեց Չորեքար-
թի, 3 Յուլիսին, առաւտեան ժամը
9:30-Էն մինչեւ երեքոյեան ժամը 6:00:

Համագործարի Ե. Նիստին հիմ-
նական նիւթը էր «Տեղեկատուական
Անվտանգութիւնը Եւ Լրատութեան
Հաւաստիութիւնը», իսկ ատելսա-
պետն էր Վրա Պուկուզեան, որ դիտել
տուաւ, թէ տեղեկատուութիւնը զէլք է
նաեւ, ուստի կարելի է օգտագոր-
ծել զայն քաղաքական, ազգային եւ
տարբեր նպատակներով եւս՝ միշտ
յարգելով կարմիր գիծերը, որոնց շը-
ջանցումը նոր վտանգներու դէմ յան-

Ղիման կրնայ դնել մեզ:
Առաջին գեկուցաքերը՝ Նորեկ
Գասպարեան, Ներկայացուց «Սե-
փական Ստորագրութեան Հաւաս-
տիութիւնը» Նիւթը: Ան դիտել տուաւ,
որ լրագրողները յաճախ սովորութ-
եան վերածած են թշնամիները
վիստուել Ներքին ճակատի Վրայ՝ բո-
լորն ալ պատրաստ ըլլալով դեկա-
վարի դեր ստանձնելու, ինչ որ կրնայ
վևասակար ըլլալ ընդհանուր շահե-
րուն: Գասպարեան շեշտը դրաւ քառ-
օրեայ պատերազմին ընթացքին
լրագրութեան ասպարեզին Մէջ գոր-
ծողներուն զգօնութեան, միասնակա-
նութեան եւ շինիչ դերակատարութ-
եան վրայ՝ հաստատելով, որ անոնք
փաստեցին, թէ իսօսը գելքի ուժգ-
նութիւն ունի, ուստի պէտք է լաւա-
պէս տիրապետել անոր, գիտակցի,
որ այլապէս անիկա կրնայ հակա-
ռակ ազ ուղնութիւն ունենայ:

Երկրորդ գԵկուցաքերն էր Արտակ Ալեքսանեան, որ անդրադարձաւ «Տեղեկատուութեան Անվտանգութիւններու Լրատուութեան Հաւաստիութիւնը Յեռարձակուող Մամուլին Մէջ» նիւթին. դիտել տալով, թէ պատկերասպառուող լրատուամիջոցներուն պարագան ամբողջովին տարբեր է տպագիր կամ գրաւոր մամուլն, որովհետեւ հոն օրէսքըները, գործելանք, պայմաններն ու կարեւորագիրները այս են:

Արա Գոյունեան յաջորդգեկուցաբերեն էր, որ Ներկայացուց «Դայ Մամուլը իբրև Աշխարհատարած Յանց» նկաթը. շեշտելով, թէ այսօր, աշխարհով մեկ սփռուած ըլլալով, իրաքանչիրը ունի իր աշխատելադաշտը, սակայն անհրաժեշտ նկատեց տարբեր որակի ու մակարդակի ցանցի ստեղծման աշխատանքի լորուիլ: Այս ծիրին մեջ ալ ան դիտելուաւ, թէ լրագրողներու համախըմբումները պէտք է որակական փոփոխութեան ենթարկել, տեսականեւ փոխադրուիլ գործնական դաշտ, յառաջացնել միաւորում մը, որ մասնագիտական օրակարգ ու առաջադրանք պիտի ունենայ: Գոյունեան ըստաւ, թէ միասնաբար պէտք է գործները մարդուժի պատրաստութեան, գովազդներու ապահովման, լեզուի պահպանման ուղղութեամբ՝ արեւմտահայերենի ճակատագիրին տերը միայն սփիւռք չնկատելով, ինչպես նաեւ ձեռնարկելու պտոյտե՞ր՝ Դայաստան-Սփիւռք եւ Սփիւռք-Սփիւռք ճանապարհութեան նպատակով

ՀԱՅ ՄԱՍՈՒԻՔԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ԾԱՐՈՒԱԿԵՑ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

տերագմական վիճակին մէշ գքտ-
նուող հայութեան ապրած վիճակին,
քեսապի գրաւումին արձագանգելու
առեւ դրդեգրուած համահայկական
ուղեգիծն էր, որ իր շինիչ դերակա-
տարութիւնը ունեցաւ նաեւ արտա-
քին աշխարհին կիայ ազդելու առու-
մով:

իրականը. իրականութիւն է, որ դարաբաշեան տագլասպիլուծման առջև-չուղ բանակցութիւններուն ընթացքին (տարբեր տարիներուն) ընսարկումի Նիւթ Եղած էն 6,5-7 շրջաններու յանձնման պարագան, սակայն այս բոլորին մեկսարանման ճեւերն ու լուրի փոխանցման ոճերը կը տարբերին՝ հրաքանչիւր թերթի որդեգուած բանականակութենէն մենածագ:

Կարճ դադար է ետք ժողովը սկը-
սաւ իր 2. նիստին՝ «Համահայկական
խորհրդներ եւ Միջազգային Հակա-
յին Կարծիքի Ձեւալորում» նիթքով եւ
Սեւակ Յակոբեանի ատենապետութ-
եամբ։ Ան խօսեցաւ արտաքին եւ
Ներքին ճակատի վրայ հայաստան-
եան եւ սփիռքահայ լրատուամիջոց-
ներուն ունեցած դերակատարութ-
եան մասին՝ շեշտելով, որ մակրա-
մասնութիւններով գրանելու եւ
անոցմով տարուելու փոխարէն,
պետք է թափանցել խորքային հար-
ցութեան առաջնական մասերը։

ეტელის ხელმავალ მც თუ ღამ აეს აუს აუ-
ჟავათასძე ზოტის ქართულ მარავარ, ხა-
მაკავადიათ კერაულ:

სასა ყარავაშთეან ლისამ-
დას თავს არა «ჯამავანს აეს აუ-
კაებეთ თუ უამოს ქართულ მარავარ» ე-
კა კავადის, ირ წესამას მც გა ეს ეს
კავადის კერაულ თუ ხელი ის აუ-
აუს აუს აუს კერაულ თუ ლისამ-
დას თავს არა «ჯამავანს აეს აუ-
კაებეთ თუ უამოს ქართულ მარავარ» ე-
კა კავადის, ირ წესამას მც გა ეს ეს

Յահանապատճեալաքասանութիւնը։
Յահորդգեկուցաքերը՝ Արտաշես
Շահպազեան, խօսեցաւ «Միասնա-
կան Հայ Մամուլը Համահայկական
Խնդիրների Եւտապնդուն Ճակա-

Այս Նիստին վերջին գեկուցաքեր՝ Ողբ Ռոտեր Աթարեան, լուսարձակի տակ առաջ «Հակոբյան Կարծիքի Ձեւաւորումը Եկեղեցական Միջավայրին Մէջ Փորձեր Եւ Ձեռքբերումներ» Նիւթք Եւ Ներկայացուց Իտալիոյ մէջ իրենց կողմէ կատարուած ու յաջողած նախաձեռնութիւնը, որ կը միտեր Եկեղեցւոյ ճամբով հասնիլ հանուաին և ապօնիքին:

Ծաշի դադարէն Ետք Հայ մա-
մուլին նուիրուած համահայկական
համագումարը Վերսկսաւ իր աշխա-
տանքներուն Նիւթ ունենալով «Հայ
Մամուլի Դերը Հայ հնջնութեան
Պահպանման Մեջ. Լեզու Եւ Մշա-
կոյթ», իսկ ատենապետն էր Ալսի Եփ-
րեմեան: Ան յայտնեց, որ հայ կեան-
քի հայելին է հայ մամուլը, մեր հա-
ւաքական խիղճին ձայնը, նաեւ յու-
ստու փարոսը, որ պէտք է դեպի
ապահով Եւ առողջ ափ առաջնորդե-
ժողովուրդը:

Աղաջին զեկուցաբերն էր Հրաց
ՍԵփեթճեան, իսկ Նիլթը՝ «Կրեւմտա-
հայերենի Խնդիրները Եւ Այսօրուան
Դայ Սամուլը»։ Ալ ոինել տուաւ, որ
արեւմտահայերենին կենդանի մնա-
լուն միջավայրերն են տուսը, դպրո-
ցը, եկեղեցին եւ մամուլը՝ Նշելով, թե
այսօր որոշ նահանջ կայ ամենուրեք,
թեեւ տարածաշրջանի համաձայն
անկումի այդ մակարդակը կը տար-
բերի։ Նշելով, որ սփիւռքահայ մա-
մուլին պարագան տարբեր է, որով-
հետեւ իր ոտքին տակ չունի հայրե-
նի հողը եւ պետութիւն մը, Յ. ՍԵ-
փեթճեան յայտնեց, որ Լեզուն պէտք է
հարստացնել, ուստի աև առաջար-
կց ստեղծել համակարգող եւ մնա-
յուն յանձնախումբ մը, որ այս առջև-
չութեամբ աշխատակը տասի։

Յակոբ Պալեանի Նիւթըն էր «Հայ Մամուլը (հայաբարբառ եւ օտարաբարբառ)՝ Յանձնառու Ինքնութեան Պատուանդաս»։ Ան ըստ, որ ինքնութեան պահպանման համար գրաւոր եւ մշակուս մամուլը կարեւոր է

անդրադառնալով ընդհանրապես
մամուլին եւ լրագրողի կերպարին:

Վարուժան Արք. Հերկելեան Ներկայացուց «Եկեղեցական Մամուլը ի Սպաս Հայ Լեզուի Եւ Մշակոյթի Պահպանման Եւ Զարգացման» Նիւթը: Սրբազնը դիտել տուաւ, որ իւրաքանչիւր մամուլ դպրոց մըն է, եւ մէծ եղաւ հոգեւոր մամուլին դերն ու պատասխանատուութիւնը մամուլի ճամբռվ ժողովուրդի հոգեկան աշխարհին կերտման մէջ:

Ե. Նիստի վերջին գեկուցաբերը՝
Աւետիս Փօշողլեան անդրադարձաւ
«Մամիւլը, Լեզուն Եւ Մշակոյթը» Նիւ-
թիւ: Ան հաստատեց, որ մամնւլը, լե-
զուն Եւ մշակոյթը անքակտելի են՝
յատկապէս լուսարձակի տակ առնե-
լով մամնւլին դերակատարութիւնը
մայրենիին Եւ մշակութային արժեք-
ներու պահպանման մէջ:

Երկորորդ օրուան վերջին նհատին նիւթը էր «Հայ Մամկը Ու Բազմակարծութեան Կարեւորութիւնը. Խօսքի Ազատութեան Խնդիրներ», իսկ ատենապետը՝ Դաւիթ Յակոբեան, որ յայտնեց, թե իբրև աշխարհասփիւր ժողովուրդ, որ կ'ապրի տարեք Երկիրներու մէջ, հայկական մամուլը եւս ունի տուեալ Երկրին համապատասխան պայմանները, պահանջները, առաջադրանքները, պատասխանատուութիւնները։ Ան շեշտեց, որ Հայաստանի մէջ միշտ ալ մամուլի ազատութիւն գոյութիւն ունեցած է, մանաւանդ անոնց համար, որոնք ազատութիւն ունին իրենց եւթեան մէջ եւ պարկեցն են՝ աւելցնելով, որ պետք է միշտ յարգել չափն ու սահմանը, խօսքի ուժին գիտակցիլ եւ զայն համապատասխան օգտագործել։

Առաջին գեկուցաբերն էր Արմին Շահնեան, իսկ Նիւթը՝ «Խօսքի Ազատութեան Կայացման 30-ամեայ Ուղին». Հանրային Ազակցութիւն եւ հշխանութեան Դիմադրութիւն»: Ան ըսաւ, թէ 30 տարուան ուղին բաւական բաղդ եղած է, ի դժուարութիւններով, սակայն իւրաքանչիւր փուլի ալ կարելի եղած է տարբեր ձևերով լուծումներ ու ելքեր գտնել: Օհանեան խօսցաւ հիմնական երեք ժամանակաշրջաններու մասին՝ Խորհրդային տարիներ, երբ անազատութեան եւ վակի մժանորդ կը տիրեր, 1991-ըն ետք, երբ ազատութեան գինն ու արժեքը գիտցան ո՞չ միայն լրագրողները, այլ նաեւ ժողովուրդը: Ան խօսցաւ նաեւ Հայաստանի նախկին նախագահ Լեւոն Տեր Պետրոսեանի կողմէ Հայաստանի մեջ Դաշնակցութիւնը առգիելու եւ դաշնակցական մամուլը փակելու մասին՝ հաստատելով, որ անիկա մեծ հարուած էր, որովհետեւ թշնամական վերաբերումի կ'ենթարկուեին կուսակցութիւնն ու անոր օրկանները, խօսքի ազատութիւնը: Ապա գեկուցաբերը անդրադարձաւ վերջին տարիներուն, յատկապես Հայաստանի ժողովրդային շարժումին յաջորդած ժամանակաշրջանին մամուլին մեջ մեծ պարզուած պատկերին, ըսաւ, որ հայաստանեան մամուլին մեջ մեծ անկուս կայ, ժամանակը իր պահանջներով կը պարտադրէ, տպագիր մամուլը ճակատավայի միջեւ:

Հարմիկ Պողիկեան խօսեցաւ
Հար. 19. 14 >